

Diferents experts reflexionen sobre aquesta activitat humana

Turisme: reptes i oportunitats

Turistes a l'interior de la Sagrada Família de Barcelona. (Foto: Agustí Codinach).

CRISTIAN PALAZZI

«Fer turisme no respon només a causes econòmiques, sinó que és un impuls humà»

MÓNICA PADROL

«El pelegrinatge dóna sentit a objectes que recorden moments transcendentals de persones santes»

JOAN BESTARD

«Les comunitats cristianes de les zones turístiques han de ser promotores de la caritat estructural»

SABINA PUIG

«El turisme pot ajudar a trencar estereotips, obrir mentes, generar nous coneixements»

P 3-6

Nou provincial dels maristes

El germà Pere Ferré ha estat escollit per estar al capdavant de la província marista de l'Hermitage, que inclou Catalunya, França i Suïssa entre altres països. El nou provincial, que exercirà el càrrec un mínim de tres anys, ha estat elegit quan falten pocs mesos pels 200 anys de la fundació de l'institut per part de sant Marcel·lí Champagnat.

P 19

Casa d'acollida per a joves a Solsona

La diòcesi de Solsona impulsa un nou projecte dedicat a la joventut. Es tracta d'una «casa», la llar d'una família cristiana, que serà «acollidora», amb les portes obertes per ajudar joves que no treballen ni estudien. Un jove matrimoni, l'Oriol Sabé i la Clara Carbonell, capitanegen aquesta iniciativa diocesana.

P 8

Hilari Raguer recorda el P. Anselm Albareda

P 9

Pensant-ho millor

Fets de vida

«Una flauta de canya, plena de música.»
 R. Tagore, premi Nobel de Literatura, té una profunda i bella pregària en què ho diu i ho demana tot, per a l'ésser humà:
 —«Senyor, ajuda'm a fer de la meua vida una cosa senzilla i recta, semblant a una flauta de canya, que s'omple de música.»
 Regino Sainz de la Maza, músic, compositor, que va estrenar a Barcelona el *Concierto de Aranjuez* de J. Rodrigo, i crític musical de l'ABC, va dir:
 —«Durant la meua vida he compost una música que sigui agradable als homes, però principalment... a Déu.»
 Ennio Morricone va posar música a més de quatre-centes pel·lícules de cinema. Va ser nominat cinc vegades a l'Oscar. Li van preguntar:
 —«Què és per a vostè escriure música?»
 Va respondre:

Josep M. Alimbau Argila
 Medalla de Plata de l'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona

—«Una necessitat de l'esperit. Sé que es va fer servir la música de *La Missió* per anunciar un desodorant. Vaig protestar, perquè no em va semblar correcte. Vaig rebre centenars de cartes d'espectadors d'arreu del món, em deien que la música de *La Missió* era quasi sagrada, era espiritual, que els ajudava. I això em va omplir.»
 Barjón deia: «Digues-me a qui cantes... i et diré qui ets.»
 Beethoven: «Només la música i la ciència eleven l'home fins a la divinitat. La música transporta de sobte a un món superior on l'ànima sent un plaer inefable que no podrà gaudir mai en aquesta terra.»
 Ajuda'm, Senyor! Que faci de la meua vida una cosa senzilla i recta: com una flauta de canya. I omple'm de la teua música.»

La setmana en tuits

Juanjo Fernández @juanjofernandezsola
 Pedagog
 Si per a mi, sense ser-ne seguidor, em fa pena veure la quantitat d'eliminats, els aficionats ho deuen passar fatal #JuegosOlimpicosRio2016

Jesús Colina @jesus_colina
 Director d'Aleteia
 Atletes paralímpics vol l'eutanàsia després dels Jocs de Rio. És possible fer alguna cosa per a ella? @Aleteiaes

Comunitat de Sant'Egidio @santegidio_ES
 La Comunitat de Sant'Egidio demana un cop més, amb força, una treva per a la ciutat d'Alep #savealeppo

Diòcesi d'Oporto (Portugal) @diocesedoporto
 Estem en comunió amb totes les comunitats afectades pels incendis i amb els bombers que els combaten.

Diòcesi de Bilbao @DiocesisBilbao
 El bisbe de Bilbao mostra les condolences davant de la mort de Mons. Asurmendi.

Papa Francesc @Pontifex_es
 Una societat amb cultures diferents ha de buscar la unitat en el respecte.

REPAM @redamazonia
 Xarxa Eclesial Panamazònica
 Mai no hem maltractat i fet mal a la nostra casa comuna com en els darrers dos segles. #iTabor16 #ViveLaudatoSi #LiveLaudatoSi

Càritas espanyola @CARITAS
 Els #MigrantesConDerechos també són persones que necessiten ajuda. Compartim l'acció de @PrestGaude_Bizk

Mons. Santiago Agrelo
 Arquebisbe de Tànger
 Que els grans gastin en armes el que els petits necessiten en pa, és un crim.

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 26 d'agost del 1978: el cardenal Albino Luciano és escollit papa, Joan Pau I.

Zoom

Eduard Brufau

Investigadors vinculats a l'Arxiu Provincial de l'Escola Pia de Catalunya han descobert un manuscrit inèdit de sant Josep de Calassanç. El document es troba a l'Arxiu Diocesà d'Urgell i consisteix en un conjunt d'actes d'una visita als arxiprestats de Trep, Balaguer, Guissona, Agramunt i Sanaüja l'any 1587. Està tot ell escrit en català i encara que no du cap signatura els investigadors no dubten de l'autoria per «l'estil inconfusible de la lletra i per un signe, com una rúbrica, que hi acostumava a posar».

LA MÚSICA POPULAR A
 RàdioEstel

ELS DISSABTES I ELS DIUMENGES AL MATÍ, LA MÚSICA POPULAR I TRADICIONAL ÉS LA PROTAGONISTA DELS ESTIUS DE RÀDIO ESTEL.

DISSABTES, A LES 8.00, TRADICIONARIUS, I A LES 9.00, SONS DE LA TERRA, AMB LES MILLORS HAVANERES DE LA HISTÒRIA.

DIUMENGES, A LES 8.00, TRADICIONARIUS SEGONA EDICIÓ, I A LES 9.00, TOT SARDANA: 60 MINUTS DE MÚSICA I INFORMACIÓ DE LA DANSA NACIONAL CATALANA.

Editorial

El turisme, font d'oportunitats

El Concili Vaticà II va aportar a l'Església una visió positiva sobre el fenomen del turisme, que es va concretar en unes jornades pastorals sobre aquesta temàtica. Al nostre país en foren pioners, entre d'altres, els bisbes Jubany i Estepa Llaurens. Des d'aleshores, molts preveres i seglars de localitats amb tradició turística adoptaren mesures per tal d'atansar-se pastoralment als visitants dels diversos països.

Al «primer pla» d'aquest número tractem del turisme de la mà de persones que estudien el fenomen des de perspectives variades. Sabina Puig Cartes, de l'Institut Català Internacional per la Pau, afirma que el turisme avui s'erigeix com un sector clau per al desenvolupament econòmic de molts països i, fins i tot, com a potencial en la lluita contra la pobresa. Un històric, el prevere i sociòleg Joan Bes-

tard Comas, delegat de Pastoral del Turisme de Mallorca, es planteja com han de ser les nostres comunitats eclesials perquè els turistes creients s'hi impliquin de veritat. Parla d'una comunitat unida, coresponsable i orant, fonamentada fermament en Jesucrist i fidel al seu Evangeli, una bona notícia que ha de fer arribar a tots. Una comunitat universalista, acollidora, propera al món i a la gent, promotora de comunicació i d'interrelació humana, descobridora del sentit de la vida, defensora i promotora dels drets humans, tolerant, profètica, educadora del temps de lleure i del sentit crític.

Membre d'una generació més jove i des d'una òptica antropològica, Cristian Palazzi, de l'Observatori de Turisme, responsable de la Facultat de Turisme i Direcció Hotelera Sant Ignasi (HTSI), Universitat Ramon Llull (URL), entén el

turisme com una forma més de convivència i es planteja el repte de fer un turisme sostenible a la ciutat.

També Mónica Padrol, directora gerent de Ruth Travel —que col·labora amb el Club+Amics en l'organització de pelegrinatges i viatges— escriu des de l'experiència d'haver acompanyat molts grups de turisme religiós. Considera també que el turisme és una activitat que pot afavorir l'evangelització i reflexiona sobre l'impacte que reben especialment els pelegrins a Terra Santa.

En el document *Orientacions per la Pastoral del Turisme*, del Pontifici Consell per a la Pastoral dels Emigrants i Itinerants, aquest és considerat un d'aquells grans camps de la civilització contemporània en els quals el cristià està cridat a viure la seva pròpia fe i la seva vocació missionera.

La redacció us proposa

Comissió sobre les diaconesses

Sis homes i sis dones, entre elles la catalana Núria Calduch, estudiaran la qüestió.

P 7

Aniversari de la Verge Blanca

Celebrem que el cor de plata de la Mare de Déu de l'Acadèmia Mariana fa 150 anys.

P 20-21

Compromís de Mans Unides

En els darrers sis anys ha fet 359 projectes d'ajuda que beneficien 222 ètnies indígenes.

P 11

Festa a cavall

Menorca, cavall... i no donem més pistes perquè endevineu qui protagonitza l'àlbum familiar d'aquesta setmana.

P III

Un nou llindar

L'estola vermella penjada a la creu

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Veient la missa exequial del P. Jacques Hamel, segrestat i assassinat al nord de França, l'he contemplat clavat a la creu nua de Jesús col·locada al costat de l'altar de la catedral de Rouen. S'hi ha penjat l'estola vermella que representa la unció del prevere que, unit a Crist Crucificat, ha donat la vida en plena celebració de l'Eucaristia. Aquest prevere, entregat a la causa de l'Evangeli i al diàleg interreligiós amb la fe musulmana, ha estat víctima d'un irracional i brutal atemptat terrorista. Qui s'ho explica? Quan aquesta irracionalitat roba als joves la capacitat d'estimar, apareix la diabòlica intenció de matar per pur odi, prou vegades encobert per aparences de normalitat. Ni els mateixos familiars d'aquests assassins sovint s'adonen de qui viu sota el mateix sostre i queden desconcertats quan apareixen fets tan horribles. Com aturar aquesta onada de violència que s'escampa arreu, símptoma d'una societat malalta que ha deixat de creure en el Déu Amor, tal com ens el revela Jesús, i no fomenta —amb tants mitjans com té— veritables espais de convivència fraternal? Són tantes les preguntes que ens fem, que ens demanem amb dolor per l'educació que donem als joves, pels valors que transmetem, pel clima familiar que oferim, per les amistats que tolerem, per la informació que posem al seu abast. Preocupa com determinats contactes els trabuquen el cervell i els canvien la vida, els provoquen desequilibris emocionals i el descontentament envers l'entorn social fins a endurir-los el cor i fer-los incapaços per estimar. Enmig de tot això, entre tants altres, ens arriba el testimoni del màrtir P. Jacques Hamel: «Crist ha ressuscitat, és un misteri, un secret, una confiança que Déu ens fa compartir.» I el seu bisbe, a l'homilia del funeral, fent una crida a la reconciliació i al perdó, deia que Déu, davant de la realitat d'aquesta mort tan brutal com injusta i horrible, està tocant el fons dels nostres cors perquè hi trobem la llum.

Com han de ser les nostres comunitats perquè

Joan Bestard Comas
Delegat de Pastoral del Turisme de Mallorca

Les comunitats cristianes autòctones en una zona turística han d'incorporar una sèrie de qualitats. Som conscient que present un dibuix ideal i sé que resulta molt fàcil dibuixar damunt del paper una Església així, però és molt difícil construir-la sobre la realitat quotidiana, tan complexa, que ens ha tocat viure. No obstant això, hem de tenir metes clares i apuntar molt lluny, si no volem quedar perduts en una vida rutinària i vulgar, que no afavoreix gens una Església de comunió, lliure i alliberadora. Ens hem de proposar un estil nou de ser Església, amb objectius clars i prou exigents per no adormir-nos en el límit d'allò superficial.

Vegem les característiques principals que hauria de revestir la comunitat cristiana autòctona en les zones d'oci per facilitar-hi la participació dels turistes. La comunitat cristiana receptora hauria de ser:

- 1. Una comunitat unida, coresponsable i orant, fonamentada fermament en Jesucrist i feal al seu Evangelí, fent-lo arribar a tots (evangelització).** Una comunitat reconciliada, on tots els membres sàpiguen perdonar i se sentin perdonats.
- 2. Universalista,** sense fronteres, de portes obertes de pint en ample per a tots els homes i dones de bona voluntat.
- 3. Acollidora:** que sàpiga detectar amb realisme i fina intuïció les concretes necessitats humanes de cada un dels col·lectius que hi entrin en contacte i representi un espai de llibertat on trobar-se amb altres gentes i realitzar-se com a persones i com a creients mitjançant el diàleg i la pregària.
- 4. Propera al món i a la gent:** no pot ser una comunitat plegada sobre si mateixa. L'Església és per al món. És oferta gratuïta de valors i comportaments transcendents que han de tenir una incidència concreta i incisiva en la societat actual per aconseguir des de dins una profunda transformació. L'Església no ha d'edificar un món a part o paral·lel, sinó que ha d'estar ancorada en el cor mateix del món. «L'Església és més evangèlica quan aconsegueix expressar-se en el llenguatge comú dels homes, quan es fa activament present en els centres de creació de cultura, quan accepta la noble confrontació sense complexos amb tots els corrents filosòfics, culturals i religiosos en el debat públic, quan comparteix, en fi, les angúnies i les esperances de la humanitat.»
- 5. Promotora de comunicació i**

Catedral de Mallorca

Del 15 al 23 d'agost es pot veure a la catedral de Mallorca la Mare de Déu Dormida.

d'interrelació humana. La incomunicació personal és un dels problemes més seriosos en el món de les comunicacions. Encara que diàriament milions de paraules i d'imatges surtin d'internet, dels teletips, dels diaris, de les pel·lícules, dels discs compactes, de la ràdio i de la televisió, la comunicació autèntica —entesa com a genuïna interrelació humana entre persones— s'empobreix cada vegada més. No és infreqüent que qui intenta transmetre la problemàtica personal íntima es trobi desassistit. La persona i, sobretot, la persona creient, deia Mounier, «no existeix sinó vers els altres, no es coneix sinó pels altres, no es troba sinó en els altres».

- 6. Descubridora del sentit de la vida.** Actualment, en les societats més avançades, es deixa sentir una crisi cultural i moral profunda. No és una crisi de petits detalls, sinó de tot el conjunt del sistema. És una crisi de projecte d'home i de societat. La societat tecnològica, altament racionalitzada, mirada globalment, pareix que s'ha tornat irracional. Fa la impressió que la «il·lustració» s'ha convertit en «barbàrie». En aquesta profunda crisi cultural i moral la comunitat cristiana ha de ser descubridora i donadora de sentit: ha d'intentar viure seriosament el valor de l'au-

Les comunitats cristianes de les zones turístiques han de ser promotores de la caritat estructural, del bé comú

tenticitat en una societat corcada per la mentida, la hipocresia i la superficialitat; el valor del saber compartir en un món materialista que s'agenolla davant dels déus dels doblers i de la comoditat; el valor de la creativitat en una societat cada vegada més adormida en l'atonia cultural i el valor de l'alegria davant de tanta gent «cremada» que no troba cap sentit a la vida.

- 7. Defensora i promotora dels**

drets humans. L'Església, a les zones turístiques, on de vegades són conculcats els drets humans, ha de ser una defensora decidida de la dignitat de la persona, ha de proclamar amb força —i viure-ho coherentment de portes endins— que la persona humana no ha de ser mai utilitzada com un mitjà, sinó sempre respectada com un fi en si mateixa. Aquesta defensa dels drets humans, l'Església l'ha de fer des d'una actitud de fraternitat evangèlica. I la fraternitat és sobretot un llenguatge de gests. No és un concepte fred, sinó una acció real i concreta; una acció en favor del bé comú (caritat estructural) i en favor dels individus (caritat personal). Les dues castes de caritat són importants i complementàries. Però avui cal insistir bàsicament en la caritat estructural. Les comunitats cristianes de les zones turístiques han de ser promotores de la caritat estructural, del bé comú, i el bé comú és aquell conjunt de condicions econòmiques, socials, humanes i morals que fan possible el desenvolupament ple de tota la persona i de totes les persones d'una comunitat. El cristià que dona un tros de pa a un famolenc —és un pensament de sant Agustí— fa una obra de misericòrdia, però el que fa innecessari aquest gest, suprimint les causes de la misèria que

els turistes creients s'hi impliquin?

el provoquen, lluita d'una manera molt més eficaç en favor d'un món més just, humà i frater.¹

8. Tolerant. Tolerància, en el camp religiós, significa respecte profund per totes les creences. Pens que la comunitat cristiana autòctona ha d'estar totalment oberta al moviment ecumènic. Ha d'admetre de bon grat el pluralisme confessional i ha de respectar el principi fonamental de la llibertat religiosa, que consisteix que ningú no sigui coaccionat a creure, però que tothom pugui creure lliurement.

9. Profètica. Amb valentia i des d'una actitud de coherència interna, la comunitat cristiana autòctona ha de ser un ferment crític transformador de tota situació injusta i alhora ha de ser solidària amb els grups més dèbils i marginats. L'acció per la justícia i la participació en la transformació del món és una dimensió constitutiva de tota comunitat cristiana que vulgui ser evangelitzadora. Si el missatge evangèlic de l'amor frater no es manifesta clarament en una acció concreta per la justícia en el món, difícilment obtindrà credibilitat.

Tota tasca de promoció humana que té com a meta l'anunci del missatge de Jesús prepara el camí de la fe. L'Església humanitza evangelitzant i evangelitza humanitzant.

10. Educadora del temps de lleure.

Una comunitat cristiana en una zona turística ha de ser promotora de l'oci per a tothom, no simplement per a uns quants. Per molt que parlem de la civilització del lleure, això encara no és plenament una realitat per a la gran massa popular del nostre país. I aquest oci, tan necessari, ha de ser el lloc d'allò no codificat, lliure i gratuït; el temps del repòs, de la reconciliació amb les coses, amb un mateix, amb els altres, amb Déu. El lleure ha de ser el lloc privilegiat per al conreu de la tercera dimensió de l'ésser humà, la dimensió de la interiorització, de l'autodescobriment personal, que ens ajudarà a aprofundir més en les altres dues dimensions del mateix ésser humà: la vertical (Déu) i l'horitzontal (germans). L'oci, que és el temps que queda lliure després d'haver complert tota casta d'obligacions ineludibles, és el lloc privilegiat de la gratuïtat, de

la contemplació, del diàleg sincer que mútuament enriqueix. L'oci és el temps més apropiat per al desenvolupament de la personalitat. L'oci ha de significar l'ocupació del temps lliure per ser vertaderament lliures i madurar com a persones i com a creients. L'oci és un temps propici per «llegir la realitat amb una mirada profunda i respectuosa, mantenint intactes les petjades que gravà en les coses el creador. N' intuïm la grandesa i la bellesa en veure'l reflectit en les criatures. El turista camina d'una part a l'altra cercant imatges, més sensacions, més horitzons que constitueixin quin és per a ell el reclam d'una obertura constant al més enllà, a l'infinit».

11. Educadora del sentit crític.

La societat de consum és inconformista en el terreny material, però terriblement conformista en el camp autènticament humà i religiós. La comunitat cristiana ha de ser educadora del sentit crític, fent veure a les persones que és més important «ser» que «tenir», «compartir» que «acaparar». Avui, la importància de la persona es me-

sura no pel que és, sinó pel que té: per la categoria de la casa, per la marca del cotxe o pel saldo positiu del compte corrent. És una societat gegant en béns materials i nana en maduresa humana i profunditat interior. Els valors supremes per a aquest tipus de societat són l'eficàcia i el poder. L'home que aquesta societat produeix és, com diu el sociòleg alemany Herbert Marcuse, un «home unidimensional», perquè li interessa preferentment la dimensió quantitativa, que és sempre més esclavitzant que alliberadora.² I d'aquests mecanismes n'ha de ser plenament conscient la comunitat cristiana si vol educar els seus membres en una actitud crítica i transformadora.

¹ Cfr. BESTARD, J: *Diez valores éticos*. Ed. PPC, 4a edició, Madrid, 2012, pàg. 61-90 i 137-158.

² Cfr. MARCUSE, H: *El hombre unidimensional. Ensayo sobre la ideología de la sociedad avanzada*. Ed. Seix Barral, Barcelona, 1971, 8a edició, pàg. 79-85. FROMM, E.: *¿Tener o no tener?* Ed. Fondo de Cultura Económica, Mèxic, 1980, pàg. 77-90.

Turisme i drets humans

Sabina Puig Cartes
Institut Català Internacional
per la Pau
@sabinapuigc

Ocupant el 10% del PIB mundial i representant un de cada onze llocs de treball al món, el turisme s'erigeix com un sector clau per al desenvolupament econòmic de molts països i inclús com a potencial en la lluita contra la pobresa. Es tracta també d'un sector que, comparat amb altres indústries, té més bona premsa, ja que són moltes les persones que sembla que se'n beneficien. D'una banda, ofereix possibilitats d'oci i evasió als viatgers, i de l'altra, ofereix possibilitats de prosperitat als llocs de destinació. I entremig, tota una sèrie d'empreses internacionals han trobat un nínxol de negoci que els és lucratiu. Una de les seves variants *en vogue*, el turisme sostenible, també contribueix a posar una cara amable al sector.

És cert que el turisme, quan es practica de manera responsable, curiosa, no invasiva, respectuosa, i amb ganes d'apropar-se a altres realitats socials i culturals, a més d'aportar divises, pot ajudar a trencar estereotips, obrir ments, generar nous coneixements, crear lligams entre persones i, d'alguna manera, avançar cap a un món on la

interculturalitat i la tolerància siguin valors més preuats.

Tanmateix, això no treu que massa sovint s'han denunciat violacions dels drets humans relacionades amb projectes turístics o que deriven d'un turisme mal gestionat. Les denúncies més freqüents tenen a veure amb casos d'explotació sexual (també infantil); pràctiques que afecten els drets dels pobles indígenes; obstacles a l'accés a la terra, a l'aigua i altres recursos naturals bàsics per a la subsistència de la població local; desplaçaments forçosos de comunitats senceres; i l'exclusió de les persones afectades en la presa

de decisions. Les condicions laborals inadequades (en països en desenvolupament, però també a casa nostra) són una altra preocupació greu que contrasta amb la gran quantitat de llocs de treball creats en el sector de la restauració, hoteleria i turisme, i altres sectors associats, com el de la construcció per exemple.

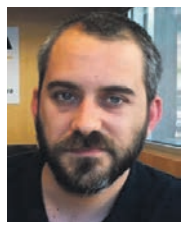
Per evitar-ho, és important que els i les mateixes turistes prenguin consciència de les implicacions que tenen la manera en què viatgen i el seu comportament en el país amfitrió. Cal també que les empreses que es dediquen a aquesta activitat, locals o estrangeres, petites o transnacionals, assumeixin responsabilitats i no defugin els límits marcats per les lleis. I, finalment, que els estats compleixin escrupolosament la normativa internacional en matèria de drets humans, que imposa no només l'obligació de respectar-los, sinó també de promoure'ls i de protegir-los davant de conductes d'actors privats.

En aquest sentit, ja està bé que s'hagi adoptat un Codi Ètic Mundial per al Turisme, però l'instrument que hauria de ser realment un referent per al sector turístic són els Principis rector sobre les empreses i els drets humans, que el Consell de Drets Humans de les Nacions Unides va fer seus l'any 2011. Sense crear noves obligacions més enllà de les que ja marca el dret internacional, aquests principis són un instrument fonamental per integrar en qualsevol tipus de negoci una perspectiva respectuosa amb els drets humans. Una perspectiva per la qual les empreses dedicades al turisme haurien d'apostar plenament.

El turisme sostenible cada vegada creix més.

La quotidianitat del turisme i el repte de la sostenibilitat: Barcelona com a exemple

Cristian Palazzi

Observatori de Turisme
Responsable Facultat de Turisme i
Direcció Hotelera Sant Ignasi (HTSI)
Universitat Ramon Llull (URL)

A *Cultura col·lectiva i espai públic urbà*, Ash Amin ens parla d'una activitat que es duu a terme a Birmingham: passejar amb els ulls embenats pel centre de la ciutat per animar a «viure la ciutat sense les distorsions de la diferència visible». La idea planteja diversos reptes i un d'ells, molt vinculat amb la problemàtica que viu Barcelona, és entendre el turisme com una forma més de convivència a la ciutat.

El turisme s'ha conceptualitzat com una indústria cultural i de serveis que, com a tal, fa un ús de l'espai públic i de les destinacions només des d'un punt de vista comercial. Això ha fet que Barcelona entengui aquesta activitat com quelcom allunyat de la vivència quotidiana de la ciutat i atribueixi al turisme una mena d'invasió que ve de nou, de la qual no coneixem les causes i davant de la qual no podem fer res.

És cert que ara mateix la ciutat pateix les conseqüències d'un èxit turístic sense precedents: pressió urbanística i veïnal, contaminació atmosfèrica, pèrdua de teixit comercial tradicional, banalització cultural... És possible plantejar-nos el repte de fer un turisme sostenible a la ciutat si entenem el turisme com quelcom que ens és aliè? Com més distanciat del turisme ens col·loquem, més difícil serà governar-lo i fer-lo sostenible.

Sense voler negar que el turisme és una indústria que aplega a casa nostra gairebé el 12% del PIB, cal que comencem a fixar els ulls una mica més enllà i ens adonem que fer turisme no respon només a causes econòmiques, sinó que és un impuls humà i que com a tal se l'ha d'integrar dins de les formes que conviuen a la ciutat. Si no canviem la nostra

manera de mirar, no farem més que posar pedaços en una realitat que ve de lluny i que Barcelona ha fomentat.

Barcelona ha estat un lloc d'acollida de nombroses formes de civilització que han conviscut, si es pot dir així, fins a cristal·litzar en una identitat

punt de partida, però, almenys, ens permet encarar el repte del turisme i la sostenibilitat com el que és: un repte ciutadà que lliurem cada dia. Deixem de mirar cap a fora. Deixem de mirar i pensem com volem viure, què volem fer amb la ciutat i com volem seguir millorant.

que la fa única. Davant d'això Barcelona ha volgut explícitament col·locar-se a l'epicentre dels viatges globals i convertir-se en una destinació líder al costat de ciutats com París, Amsterdam o Nova York. Barcelona ofereix al visitant infinitat de possibilitats que la converteixen en una capital moderna per excel·lència. I aquí és on vull arribar. L'excel·lència, la qualitat, l'èxit turístic d'una ciutat com Barcelona es deu precisament a ella mateixa, sobretot a la seva voluntat per projectar-se.

Assumir el turisme com una amenaça per a la identitat de la ciutat vol dir negar una part substancial de les polítiques que han rebut el suport majoritari els últims anys i que han fet d'aquesta ciutat la ciutat que és. Tornem al principi. Embenem-nos els ulls que potser hi veurem més clar. Només és un

Reptes i objectius del turisme religiós

Mónica Padrol

Directora gerent Ruth Travel

El turisme, que moltes vegades sembla una activitat purament vinculada a l'oci, és una de les activitats que pot afavorir l'evangelització. En dies com aquests hem d'adaptar els mitjans que els homes i dones del temps actual tenen més a la mà. Si no, que ho diguin als grups que van fer la ruta de sant Pau i van visitar llocs a Damasc com la Via Recta. No només és una evangelització profunda que relata un episodi de la vida de sant Pau, un fet espiritual perquè parla d'una conversió, sinó molt més... Quan visitem els llocs i ubiquem en un espai tots els esdeveniments de la vida espiritual que ens han estat explicant al llarg de la vida, els fem nostres. «Jo hi he estat

i ho he viscut en certa mesura.» He fet meu l'evangeli que allà es llegeix, les pregàries que es comparteixen a l'autocar amb els cants i, sobretot, he compartit l'Eucaristia en els llocs emblemàtics, en els espais encertats i amb les condicions adequades per poder gaudir d'una experiència inoblidable, moltes vegades amb els parroquians locals. El pelegrinatge porta no només la visita als llocs, sinó que dona un sentit a aquells objectes, relíquies evocadores que recorden moments transcendentals de persones santes. I, com el cas de Síria, també les persones formaven part d'aquella evocació evangelitzadora. Ara tot pelegrí que recorda el seu pas per Damasc, Alep o Palmira evoca la pau i la bona experiència que van viure.

Visitar Etiòpia, el Líban o Armènia, tal com ho ha fet el Sant Pare, és un acte evangelitzador: conèixer els altres cristians i aplegar gent que vol viatjar per un interès purament cultural. Així,

sense pensar-s'ho, en aquests destins, contemplant l'art o l'arquitectura, redescobreixen l'interès pel cristianisme. També descobreixen la importància del cristianisme en relació amb la història del món a través dels segles i, molt sovint, fins al dia d'avui.

Així també la ruta que el 2015 es va fer popular, la de santa Teresa de Jesús, amb ocasió del cinquè centenari del seu naixement, ens ha portat a donar a conèixer a través dels seus santuaris, convents i poblacions, la vida contemplativa de moltes de les religioses que encara viuen a convents de clausura. Els pelegrins han pogut compartir alguna estona de pregària a Àvila, al convent de l'Encarnació, i així el missatge de la mística pren actualitat, es torna viu, un fet evangelitzador. Igualment, quan hem portat algun grup parroquial al recorregut per Itàlia de la ruta de sant Francesc d'Assís, o bé a la ruta dels llocs del pare Pius i per descomptat, és evan-

gelitzadora l'alegria que sent la gent davant de l'experiència de ser rebut en audiència pública pel Sant Pare a la plaça del Vaticà.

Confiar en una agència especialitzada en turisme religiós, com és el cas de Ruth Travel, és una garantia d'èxit per a l'organitzador del pelegrinatge. És important donar al sacerdot que acompanya els fidels el suport i l'experiència professional per poder desenvolupar el programa de visites amb les condicions més òptimes d'organització.

El recorregut més evangelitzador i transformador és, sens dubte, la Terra Santa d'Israel, els llocs de Jesús. Els pelegrins no només evocuen, sinó que viuen la mateixa natura, el mateix paisatge, sota un mateix cel, el que un dia van viure els companys de Jesús. Allà s'uneixen pelegrins de totes les latituds del món, de totes les edats, de totes les condicions. Hi ha una unió en Crist, quina millor evangelització podem tenir?

Vaticà

Nomenada la comissió d'estudi sobre les dones diaques

Està formada per sis homes i sis dones sota la direcció del jesuïta mallorquí Mons. Lluís Ladaria

Joan Piñol
Redacció

El papa Francesc ha complert la seva promesa. El 12 de maig passat, en una trobada al Vaticà amb la Unió Internacional de Superiores Generals (UISG), una de les 900 religioses presents va formular una pregunta al Pontífex sobre les dones diaques: «Perquè no constitueix una comissió oficial que estudiï la qüestió?» El Papa ja va adelantar en aquell moment que estava disposat a crear aquesta comissió i va afirmar que «farà bé a l'Església aclarir aquest punt».

El dos d'agost, després d'haver tornat de la JMJ de Cracòvia, el Papa va fer públic el nomenament dels membres de la comissió. En total, són 12 persones més el president, el jesuïta mallorquí Mons. Lluís Ladaria que des del 2008 és el secretari de la Congregació per a la Doctrina de la Fe. La comissió serà paritària, amb sis homes i sis dones.

La nota publicada per la Santa Seu deixa moltes incògnites perquè no se sap quan començarà a treballar la comissió ni si hi haurà un informe final ni tampoc quin termini de treball té. L'única indicació de la nota és que la comissió estudiarà el diaconat femení «sobretot en relació amb els primers temps de l'Església». Aquest enfocament històric ja va ser emfasitzat pel mateix papa Francesc. En el diàleg amb les religioses el maig passat, el Pontífex es va referir en tot moment a les diaconesses a l'Església primitiva: «Les diaconesses en l'antiguitat», «en els primers temps de l'Església hi va haver algunes diaconesses», «quin era el paper de les diaconesses en aquell temps?»

El Papa encara va ser més clar en la roda de premsa tornant del viatge a Armènia el juny: «Es podrà estudiar la qüestió i es podrà fer una comissió. Només es tracta d'això i res més. L'endemà els diaris ja deien que l'Església obre la porta a les diaconesses i això no és dir la veritat.»

Francesc va explicar que havia demanat al prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, el cardenal Gerhard Müller, que li enviés una llista amb les persones que podrien formar part d'aquesta comissió. També va demanar una llista de noms a la presidenta de la Unió Internacional de Superiores Generals, la religiosa maltesa Carmen Sammut, missionera de Nostra Senyora d'Àfrica. Entre totes dues llistes, el Papa sembla haver fet un refregit per triar els membres definitius.

Partidaris i detractors

Entre les tretze persones que formaran part de la comissió cal destacar la presència de partidaris de les dones diaques com també de detractors. Hi ha per exemple la professora nord-americana Phyllis Zagano, una històrica partidària de recuperar les dones diaques, editora del llibre *Women Deacons? Essays with Answers* (en català, «Dones diaques? Assajos amb respostes»). En canvi, també hi són presents prestigiosos acadèmics que han recordat que el paper històric de les diaconesses no es pot confondre amb el sagrament de l'ordre. Entre ells, el sacerdot i teòleg Karl-Heinz Menke, de 66 anys, professor a la Universitat de Bonn. També la professora laica Marianne Schlosser, bavaresa i estudiant de l'obra de Joseph Ratzinger. Altres membres són Mons. Piero Coda, de la Comissió Teològica Internacional i proper als focolars, i la rectora de la Universitat Pontifícia Antonianum, la religiosa franciscana Mary Melone.

Entre els membres hi ha també presència catalana: la religiosa de les Filles de la Sagrada Família de Natzaret, Núria Calduch-Benages (Barcelona, 1957). Aquesta reconeguda biblista i professora a la Universitat Gregoriana de Roma, va ser entrevistada per *Catalunya Cristiana* després de les declaracions del Papa sobre les diaconesses el passat 12 de maig. Llavors ja va alertar de les diferents interpretacions bíbliques i històriques sobre aquest tema. «Segons algunes

La religiosa catalana i prestigiosa biblista Núria Calduch-Benages forma part de la comissió

descripcions canòniques, les diaconesses no realitzaven cap funció litúrgica però tanmateix altres textos testimonien que sí que exercien funcions a la litúrgia», va afirmar. La biblista es va expressar de manera ponderada i sense cap afirmació categòrica a favor o en contra de la diaconia femenina. «La discrepància entre biblistes sobre la interpretació dels textos» que va exposar la germana Calduch-Benages augura un treball de síntesi complicat per a la neòfita comissió d'estudi.

Un dels membres, el sacerdot alemany Karl-Heinz Menke va afirmar, en una entrevista al diari *Die Welt* després del seu nomenament, que la comissió no té per objecte l'admissió de les dones a l'ordenació diaconal sinó l'estudi històric i eclesiològic. El papa Francesc ja va deixar clar el 2013 en la seva primera roda de premsa com a Pontífex l'accés de les dones al sagrament de l'orde: «En referència a l'ordenació de les dones l'Església s'ha pronunciat i ha dit que no, ho ha dit Joan Pau II amb una formulació definitiva i aquesta porta està tancada.»

Marianne Schlosser.

Núria Calduch-Benages.

Mons. Lluís Ladaria.

Església en sortida

Xarxes de fe

En aquests dies del mes d'agost, en què la majoria de nosaltres, no tots, tindrem uns dies de descans, de vacances, ben merescudes, hem de poder aprofitar-les de la millor manera possible. És el moment de dedicar temps a allò que durant l'any no podem.

Potser alguns podrem gaudir de la natura i amb ella, meravellar-nos de tot allò que ens és donat i que ens apropa a la magnanimitat de l'inabastable, d'allò que mai podrem tenir, posseir i, en canvi, sí que podem gaudir, uns i altres. És en la bellesa de la natura on contemplem el miracle de la creació i ens obre a la gratuïtat.

Potser també veurem alguna petita ermita o església que trobarem en els nostres camins, tancades. Potser

semblen abandonades... però majoritàriament no ho estan, allà dins hi queda molta història, molta vida de fe.

Entrem i contemplem, deixem-nos impregnar per la bellesa de la senzillesa d'aquests petits indrets. Cadascuna és signe d'allò que va moure algú a construir-la i de tota la fe que s'hi ha viscut.

Són moltes les celebracions festives que tenen lloc en aquests petits temples, encara que només sigui el dia de la festa major, però són signe de la vida que encara té l'Església a casa nostra.

Cal dir que en moltes s'hi fan concerts que donen vida i amb la seva bellesa ens apropen a la tendresa de Déu, que és el veritable habitant de totes elles.

Esther Borrego Linares

Solsona

En marxa la casa d'acollida per a joves

Un jove matrimoni amb la vocació d'ajudar aquells que ni treballen ni estudien

Joan Piñol
Redacció

L'Esperit Sant ha unit providencialment les inquietuds d'un jove matrimoni, la iniciativa irresolta d'un bisbe i la necessitat social. Així podríem dir que neix la casa d'acollida per a joves de la diòcesi de Solsona, sota l'advocació de sant Joan Bosco, patró de la joventut. Un part a tres bandes d'un projecte que vol ser el que el mateix nom ja indica: una «casa», la llar d'una família cristiana, que serà «acollidora», amb les portes obertes per ajudar joves que no treballen ni estudien.

«La intenció no és crear un centre ni una institució sinó ser una família acollidora, és la vocació a la qual ens veiem cridats: a acollir joves amb problemes», resumeix Oriol Sabé. Tant ell com la seva dona, la Clara Carbonell, es dediquen professionalment a l'ajuda de joves i infants, ell com a educador social i ella com a treballadora social. Els dos joves (26 i 27 anys respectivament) fa gairebé un any que estan casats i fins ara vivien a Sant Esteve de Palautordera (Vallès Oriental), poble natal del marit. L'Oriol ha estat treballant en centres de menors, concretament els últims anys ha estat en un Centre Residencial d'Acció Educativa (CRAE) depenent de la Generalitat per bé que de titularitat privada a Cerdanyola del Vallès. La Clara ha estat treballant com a directora tècnica d'una residència.

Tot i aquesta bona situació professional, ambdós se sentien insatisfets perquè no podien desenvolupar plenament la seva vocació com a cristians. «Em faltava la vessant de la fe perquè el centre on treballava està totalment secularitzat i a mi amb els nens em sortia espontàniament parlar-los de Déu», resumeix l'Oriol. L'ambient reaci a la fe en aquests centres no hi ajudava: «Un dia vaig donar a una nena una creu i un altre treballador l'hi va treure en veure-ho.»

D'altra banda, el bisbe de Solsona, Mons. Novell, tenia des de feia temps la inquietud d'engegar alguna iniciativa en relació amb l'augment dels joves amb problemes, essencialment els anomenats «ninis», que ni treballen ni estudien. El mateix prelat recordava al full dominical diocesà com va néixer aquesta preocupació: «Fou arran d'un dinar al palau episcopal amb quatre joves que es trobaven en una situació depriment: sense esperança per manca d'oportunitats laborals i socials, pels conflictes amb els seus familiars i per manca de sentit en les seves vides.» Tot i així, el bisbe no coneixia ningú que tingués les aptituds professionals ni el desig personal de dur a terme aquest projecte.

«Vam quedar impressionats perquè vam veure que el nostre somni era factible i que es podia realitzar»

Evangelització i caritat

Providencialment, va resultar que el germà de l'Oriol fa dos anys que és treballador apostòlic laic a la diòcesi de Solsona, concretament a Tàrraga. Va ser ell qui va fer de pont i va posar en contacte el matrimoni i el bisbe. Després de dues reunions, el projecte va prosperar. «Vam quedar

impressionats perquè vam veure que el nostre somni era factible i que es podia realitzar», reconeix el jove.

Aquest setembre ja es traslladaran a la casa que la diòcesi els ha posat a disposició. Tot i que encara no s'ha fet públic a quina localitat estarà, sí que serà una rectoria en desús d'una parròquia del bisbat. Així doncs, també caldrà esmerçar esforços i una certa inversió en l'adequació de la casa i per això la diòcesi sol·licita pregàries i ajuda econòmica a qualsevol que pugui aportar el seu granet de sorra.

La intenció del matrimoni és adaptar-se a les necessitats dels joves que vagin arribant. Tenen capacitat per a uns 4 o 8 nois en diverses habitacions de l'antiga rectoria i s'han fixat com a requisit que tinguin més de 18 anys per evitar problemes jurídics, atès que la Generalitat controla els menors en acollida. «Per la meva experiència, he vist molt joves que surten d'un centre de menors amb 18 anys i queden força desamparats i nosaltres els oferim un acompanyament», expliquen. Per ara ja tenen alguns joves interessats. Uniran treball i formació juntament amb l'establiment d'uns hàbits comunitaris i unes rutines per ajudar els joves. Evidentment, també volen centrar-se en la vessant cristiana amb la pregària comunitària i l'eucaristia. El jove matrimoni té una forta vocació

evangelitzadora així que també ajudaran la parròquia com a treballadors apostòlics tot desitjant revitalitzar la comunitat parroquial. «La litúrgia i la pregària que fem a l'església estarà oberta a tot el poble», explica l'Oriol.

La diòcesi de Solsona també té un altre projecte d'acollida, l'anomenada casa «Les Vetlladores» a Berga destinada a dones en risc d'exclusió social. Per ara ja tenen a disposició la casa però encara estan buscant la persona o les persones que se'n facin càrrec de manera vocacional. El que sí que ja començarà aquest mateix setembre serà la casa d'acollida per a joves, un projecte que uneix evangelització i misericòrdia, en la línia que proposa el Papa en aquest Any de la Misericòrdia.

CONTACTE:

joriolsabe@gmail.com

Col·laboració econòmica:

La Caixa 2100 0081 96
0200191305

Concepte «Casa d'acollida per a joves»

Opinió

Records del P. Anselm Albareda

P. Hilari Raguer
Historiador

Quan el P. Anselm Albareda era prefecte de la Biblioteca Vaticana, venia a Montserrat durant les vacances i ens explicava coses del Vaticà i, particularment, de la seva feina. Era a la recreació del vespre, després de sopar. A la gran sala de comunitat hi havia al fons una tarima, i allí seien el P. Abat i els degans. El P. Albareda s'hi afegia i des d'allà dalt, amb paraules vives i entusiastes, referia moltes anècdotes. Les recordo encara vivament i, en aquest cinquantenari de la seva mort, m'ha semblat oportú de posar-les per escrit mentre encara hi sóc a temps.

El prefecte de la Biblioteca Vaticana és el bibliotecari del Papa. Pius XII li demanava els llibres que necessitava. Era lector infatigable i, segons Albareda, aleshores que ja es començava a parlar de la mala salut del Papa, el símptoma més significatiu del seu estat eren els llibres: si en demanava pocs, o cap, és que estava malalt. Demanava els llibres escrivint en el dors de sobres que rebia. De vegades demanava bibliografia sobre un tema (en els seus famosos discursos, pontificava sobre totes les coses divines i humanes), de vegades demanava una obra concreta i de vegades fins precisava la millor edició. El P. Albareda anotava en el mateix sobre rebut la data i els guardava per ordre, pensant que algun dia seria interessant de veure quines obres havia consultat quan preparava un determinat document. Per desgràcia, tots aquells sobres ben ordenats cronològicament van desaparèixer en el famós saqueig que se sol fer dels apartaments dels cardenals de cúria quan moren.

Per a l'Exposició de Brussel·les del 1958, els organitzadors van demanar algunes peces del museu de la Biblioteca Vaticana (distint dels Museus Vaticans). El P. Albareda va respondre que era norma invariable no prestar res per a exposicions, pel risc que corrien les peces. Aleshores els de l'Exposició van fer que la reina Fabiola ho demanés per via diplomàtica, i de Secretaria d'Estat van dir al P. Albareda que el Papa li ordenava que accedís a la petició. El P. Albareda es va afanyar a respondre que compliria l'ordre de Sa Santedat, però que per endavant declinava tota responsabilitat pels desperfectes o pèrdues que amb tota seguretat es produïrien. A Pius XII, que era molt autoritari, no li va agradar gens aquesta resposta i va prescindir dels serveis del prefecte de la Biblioteca Vaticana. Demanava els llibres al sotsprefecte, i també li va confiar una altra tasca del prefecte, que era controlar totes les citacions de les notes dels documents pontificis. La marginació del P. Albareda va durar fins que es va publicar un document pontifici amb una colla d'errades a les notes. El Papa va tornar a requerir els serveis del P. Albareda.

El llatí curialesc és molt enrevesat, amb una sintaxi tan recargolada que, de vegades, costa de veure si diu que sí o diu que no. En certa ocasió es va promulgar a *L'Osservatore Romano* i fins i tot a *Acta Apostolicae Sedis* una

En les agendes personals de Roncalli, publicades fa poc, esmenta repetidament la seva amistat amb el P. Albareda

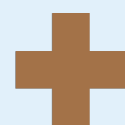
disposició que, un cop publicada, es van adonar que era un disbarat. Quedarien molt malament si es derogava aquella norma. Aleshores van acudir al P. Albareda per si trobava una solució discreta, i ell explicava molt satisfet que només canviant de lloc una coma feia dir l'inrevés al document, i ho van publicar en el número següent d'*Acta Apostolicae Sedis* com una simple errada d'impremta.

Però el més interessant d'aquelles explicacions del P. Albareda és el que contava de Mons. Roncalli, o sigui de Joan XXIII. Jo pensava que havia caigut en aquella temptació tan humana de magnificar la relació que tens amb un personatge important, però en les

agendes personals de Roncalli, publicades fa poc, esmenta repetidament la seva amistat amb el P. Albareda. Per exemple, poc després de ser nomenat nunci a París, anota satisfet que l'ha anat a veure a la nunciatura el seu bon amic el P. Albareda, i en una anada a Roma escriu que ha passat per la Biblioteca Vaticana per veure el seu amic Albareda.

París era aleshores el cim de la carrera diplomàtica, tant la civil com l'eclesiàstica, i tothom es va sorprendre que hi enviessin Roncalli, que no estava gaire ben conceptuat a Secretaria d'Estat. Ell va dir a Albareda: «Jo sé prou perquè m'han enviat aquí; per donar una bufetada a De Gaulle, i també a fracassar.» Això demana alguna explicació.

La derrota de França, el 1940, va ser tan vergonyosa que després es buscaven culpables, i concretament s'acusava l'Església de França de col·laboracionista. De Gaulle exigia la remoció del nunci Valeri Valeri i trenta bisbes. El Vaticà, seguint el seu estil, no s'hi negava del tot però demanava que s'iniciés per a cadascun un expedient, que forçosament seria lent, amb proves de les acusacions. Però De Gaulle va formular un ultimàtum: fora el nunci i trenta bisbes immediatament, o trencaria les relacions diplomàtiques. Aquesta ruptura hauria estat molt greu, perquè aleshores França era molt important en els moviments renovadors de l'Església (bíblic, patristic, litúrgic, catequètic, ecumènic, pastoral) i a més França ajudava les missions del seu imperi colonial, i tenia un patrocini de l'Església de l'Orient Mitjà. «Ja que exigeixen immediatament canvi de nunci —deia Roncalli a Albareda— envien algú mal conceptuat com a diplomàtic, com jo, per donar un desaire a De Gaulle, i a més creuen que aviat fracassaré, i aleshores enviaran un altre nunci, i així guanyaran temps, confiant que la pressió es refredi.» «Però ja veurem si fracassaré —afegia Roncalli—. Jo no presentaré llargs dossiers, com Valeri, sinó que tractaré el problema cara a cara. I parlaré més que Valeri, però diré més poques coses.» I amb el seu mètode del cara a cara i de parlar amb el cor a la mà, lluny dels refinats protocols de l'Escola Diplomàtica Pontifícia (l'antiga «Escola de Nobles»), es diu que al cap d'un mes va poder enviar un telegrama al Vaticà dient que havia suprimit el zero: en lloc de trenta bisbes, només tres.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:
Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Iraq

Els cristians fugits volen seguretat

Redacció
Bagdad

El 6 d'agost va fer dos anys de la pèrdua de Qaraqoix i altres poblacions veïnes de majoria cristiana i jazidita, quan 120.00 cristians es van veure obligats a deixar-ho tot: cases, terres... la vida. El president del Partit Democràtic del Kurdistan, Masud Barzani, s'ha compromès a reconquerir tota l'àrea que els islamistes radicals van arrabassar als caldeu-assiris en la plana de Nínive. Tanmateix, els líders cristians consideren que la població no hi tornarà si no se'ls proporcionen garanties que estaran lliures de noves agressions.

Diverses personalitats polítiques i eclesiàstiques dels caldeu-assiris iraquians han demanat al govern del país i a la comunitat internacional que garanteixi la seguretat dels cristians que vulguin tornar als territoris ocupats per l'Estat Islàmic a les planes de Nínive, una vegada hagin estat recuperats.

Els responsables assiris asseguren que l'única manera per assolir l'objectiu seria fragmentar la regió de Nínive per crear una província que funcioni com una zona de seguretat.

Mons. Ignatius III, patriarca de l'Església sirocàtica, ha demanat que es declari la zona de la plana de Nínive protectorat de les Nacions Unides, en un període no inferior a 10 anys. També el patriarca caldeuàtic Mons. Louis Raphael Sako ha suggerit crear diferents zones de seguretat sota el paraigua d'un estat federal que permeti viure en pau i lliures de discriminacions tots els iraquians.

Les autoritats polítiques calculen que més de la meitat dels caldeu-assiris que viuen al país es plantegen abandonar-lo per sempre. Segons les estimacions de l'Església local, el nombre de cristians que encara queden a l'Iraq i que han sobreviscut a les persecucions no és superior als 300.000.

Mentre els partits polítics assiris han creat noves milícies d'autodefensa, Mons. Sako ha repetit una vegada i

Cada vegada hi ha menys cristians a l'Iraq.

El nombre de cristians que encara queden a l'Iraq i que han sobreviscut a les persecucions no és superior als 300.000

una altra que no s'armi els cristians i que no s'esperoni l'esperit de croada. Sense casa i sense possessions, els cristians viuen de l'ajuda de les Esglésies i les ONG que treballen a la zona. És el cas d'Ajuda a l'Església Necessitada (AIN), que el 2015 ha destinat més de 10,5 milions d'euros a projectes

d'emergència i ajuda pastoral.

Ajut per a 1.000 seminaristes

«Formar sacerdots ben preparats és una arma potent contra el fonamentalisme», explica Alessandro Monteduro, director de la secció italiana d'AEN. Aquesta organització ha llançat una campanya extraordinària per sostenir els estudis de mil seminaristes de 21 diòcesis del món en honor del pare Jacques Hamel, assassinat el 26 de juliol per dos terroristes de l'Estat Islàmic mentre celebrava missa a l'església de Saint-Etienne-du-Rouvray, a Normandia (França). Els seminaristes són de diòcesis africanes, de l'Europa oriental, Amèrica Llatina i Àsia.

«El suport a la formació de nous sacerdots és una resposta concreta al fonamentalisme, perquè sobretot en països on l'amenaça extremista és més present, els ministres de Déu han de

posseir instruments adequats per promoure el diàleg i contribuir a una coexistència pacífica entre tots els grups religiosos i posar fi als conflictes», diu Monteduro.

Segons el director de la secció italiana d'AEN, s'han triat els seminaris «que tenien més necessitat d'ajuda, per rebre més estudiants i formar els que nosaltres considerem "nous soldats de la fe"».

A moltes de les àrees més pobres i de les terres de persecució, hi ha un gran nombre de joves que volen ser sacerdots. Precisament el 5 d'agost, l'arquebisbe sirocàtic de Mossul, Kirkuk i el Kurdistan iraquiana, Mons. Yohanno Petros Moshe, va ordenar tres nous sacerdots en un camp de refugiats a Irbil. Un dels ordenats, el P. Roni Salim Momika, ha afirmat que aquest esdeveniment constitueix un gran alè d'alegria i esperança per a la comunitat a la qual serveix.

EL MUNDO DE LAS HERENCIAS

«En el Bufete Rojas trabajamos para que cuando llegue el día en que ya no estés, tu familia pueda permanecer unida y que todo lo que te ha costado tanto acumular en vida, no sea motivo para dividirla cuando faltes.»

Un buen testamento, bien explicado, con mucho amor y cariño puede ayudar a que este trámite tan doloroso pueda ser un poquito más fácil.»

Bufete Rojas

ABOGADAS ESPECIALISTAS EN HERENCIAS

TELÉFONO 93 246 60 96 / 93 265 89 22 CONTACTO mariaelbarojas@bufeterojas.es WWW.BUFETEROJAS.ES

Un país nou

En un missatge el patriarca Louis Raphael Sako recorda la tragèdia de fa dos anys i demana un nou pacte social per a un Iraq on puguin viure ètnies i religions diferents. I proposa unes quantes idees pràctiques:

- «Convidar els iraquians a actuar amb saviesa i seny tot rebutjant la venjança.»
- «Oposar-se a tots aquells que tenen la intenció de "prendre com a ostatge" la nostra religió i la nostra pàtria.»
- «Exigir a qui sigui que mantingui aquestes organitzacions i els doni diners i armes que s'aturi i deixi de cometre pecats "mortals", perquè no és només terrorista l'individu que perpetra el "crim", sinó també la persona que predica, planifica i finança aquesta ideologia destructiva.»
- «Està prohibit deixar-se vèncer per la frustració i per la desesperació.»
- «Per fer front a aquesta ideologia fanàtica, l'hem de reemplaçar per una alternativa de ment oberta.»
- «És urgent establir un sistema polític civil, un nou contracte social que afronti les causes de la crisi, lluny de les perspectives de partits sectaris, nacionals, religiosos i polítics.»

Mans Unides dóna suport a 222 ètnies indígenes

Durant els últims sis anys ha dut a terme 359 projectes d'ajuda

Redacció
Madrid

El 9 d'agost, Dia Internacional de les Poblacions Indígenes, és una data important per a Mans Unides. Des del principi, aquesta ONG ha donat suport a centenars de milers de persones de fins a 222 ètnies de pobles indígenes, tribals i natives de tot el món amb l'objectiu que se'n respectin la identitat i els drets.

Els indígenes pateixen el rebuig, els abusos, la discriminació i la invisibilització fins al punt de veure's amenaçats en la seva identitat i en la seva mateixa existència. Constituïxen el 15% dels pobres del món i representen un terç de les persones que viuen en extrema pobresa en àrees rurals. Pateixen desplaçaments forçosos, accentuats per la globalització econòmica i els efectes del canvi climàtic.

Durant els últims sis anys, Mans Unides ha dut a terme 359 projectes per donar suport als pobles indígenes a 18 països d'Àsia, Amèrica i Àfrica per un import de 31.460.391 euros: 197 projectes a Àsia per un import de 9.141.990 euros; 155 a Amèrica per 21.998.655 euros i tres projectes a Àfrica per 319.746 euros.

La majoria dels programes relacionats amb indígenes que reben el suport de Mans Unides tenen relació amb el dret i protecció dels seus territoris; la salvaguarda dels seus recursos naturals, hàbitat i medi ambient; la seva seguretat i sobirania alimentària

Les persones que defensen els pobles indígenes pateixen amenaces, persecucions i agressions

i el seu dret a l'alimentació; el respecte i protecció dels seus valors, creences, tradicions i models de producció sostenibles; el seu dret a la salut i a l'educació, i el seu dret a evitar el contacte amb altres persones en el cas de tribus aïllades de l'Amazònia.

Un dels desafiaments principals als quals s'enfronten aquestes poblacions són els grans projectes econòmics que s'executen als seus territoris i que solen tenir com a resultat la degradació del medi ambient, del qual depèn la seva supervivència; la violació dels seus drets humans, especialment dels seus territoris i l'exclusió dels beneficis

econòmics.

A aquesta situació s'hi suma la pressió a la qual es veuen sotmeses les persones i institucions que denuncien aquesta realitat i defensen els pobles indígenes, que pateixen amenaces, persecucions i agressions que arriben fins a l'assassinat, com ha passat fa poc amb l'assassinat de Berta Cáceres i el seu company Nelso García a Honduras, o de Claudioune Souza, indígena kaiowà assassinat al Mato Grosso do Sul (el Brasil) i el poble del qual està rebent el suport del Consell Indigenista Missionari, soci local de Mans Unides al país.

Mor Mons. Asurmendi, bisbe emèrit de Vitòria

Redacció / Vitòria

Ha mort Mons. Miguel José Asurmendi, bisbe emèrit de Vitòria. Va néixer a Pamplona el 1940. Va professar com a salesià el 1957 i va ser ordenat sacerdot el 1967. Era llicenciat en Filosofia per la Pontifícia Universitat Salesiana de Roma i per la Universitat Civil de València.

Va ser director de l'Escola Professional Salesiana de Saragossa, delegat regional de la FERE a Saragossa, director de la comunitat salesiana formadora d'estudiants de Filosofia a València i inspector provincial de la inspecció salesiana de València.

El 1990 va ser nomenat bisbe de Tarazona i el 1995, bisbe de Vitòria. El papa Francesc va acceptar la seva renúncia al govern pastoral de la diòcesi de Vitòria el 2016.

A la Conferència Episcopal Espa-

nyola ha estat membre de la Comissió Episcopal de Missions, de la Comissió d'Ensenyament i Catequesi, de la Comissió del Clergat i de la Comissió d'Apostolat Seglar.

Burundi

Àfrica té nombroses tribus i pobles que segueixen patint discriminació i que, en molts casos, veuen amenaçada la seva existència. Un d'aquests pobles són els pigmeus o *batwes*. A Burundi, un dels països més pobres d'Àfrica i del món, els pigmeus, que suposen l'1% de la població, pateixen la marginació social i no tenen censos ni reconeixement oficial, tot i que el govern està escoltant les veus de qui, com l'Església catòlica, en reclama el reconeixement. Aquest poble va ser expulsat dels boscos on vivia el 1992 i, a causa de la guerra civil que va patir el país (1993-2005), les seves famílies s'han vist dispersades i ara viuen a zones no aptes per a l'agricultura i de difícil accés, en cabanes de palla i fang, i el seu mitjà de vida depèn de la terrisseria i d'una molt elemental agricultura de subsistència.

L'organització Action Batwa, creada el 1999 pels Missioners d'Àfrica (Pares Blancs) a l'arxidiòcesi de Gitega, té com a objectiu principal defensar els drets d'aquestes persones i aconseguir-ne la integració en la societat consolidant-ne el sedentarisme, escolaritzant els nens, millorant l'atenció sanitària i facilitant la formació professional. Juntament amb Mans Unides han desenvolupat un programa de seguretat alimentària que ha facilitat l'administració d'un terreny de 25 hectàrees i la formació agropecuària necessària per beneficiar 500 famílies de 20 poblats i aconseguir millorar la nutrició i la salut d'aquesta població, tot amb una inversió de 18.529 euros.

Punt de vista

Fernando Cordero

Religiós dels Sagrats Cors i periodista
fernandocorderoscc@gmail.com

Viure sense parets

El sentit de pertinença, en l'època de l'imperi de l'efímer, està patint un desgast considerable. Pertànyer a una comunitat cristiana o religiosa exigeix una resposta al nostre propi individualisme. Sant Pau ho expressa clarament amb la metàfora del cos (cfr. 1 Cor 12, 12-27), on destaca com cada membre és indispensable i viu referit a les altres parts de l'organisme. Ens pertanyem uns a altres i ens necessitem.

Passa que la desconfiança, la falta de transparència, la suspicàcia i altres factors, van fracturant la identitat. M'imagino la pertinença com una casa amb espais oberts i diàfans, amb una distribució lliure d'obstacles, més lluminositat i ventilació natural.

La majoria de nosaltres vivim en habitatges on parets construïdes a partir de maons compartimenten

els espais: el rebedor, la sala, el menjador, la cuina, els banys, el passadís, els dormitoris. Una porta ens hi dona accés, però què passaria si aquesta porta no existís? És més, què passaria si aquest mur que separa la sala del passadís no hi fos? Guanyaríem espai i podríem partir en zones el nostre habitatge de forma comunitària.

És cert que és necessari que hi hagi espais per a la intimitat, però quan comencem a aparellar zones com les del diàleg, la convivència, el compartir de qualitat, anem en certa manera tapiant la proximitat dels que són part de la nostra vida.

La pertinença no és una cosa accessòria sinó essencial. Es va desplegant en la fidelitat del dia a dia, a compartir els bons moments i acceptar la tensió del que no concorda amb la nostra perspectiva. La

pertinença és relacional. Sant Pau hi insistirà amb el seu «entregar-se per tots nosaltres» (Rom 8,32). Pertànyer és «entregar-se per». A vegades ho sentirem com un salt al buit, però aviat descobrirem que en la donació gratuïta es va construint l'edifici de la fraternitat que no posa obstacles arquitectònics a aquell que ens necessita.

La nostra pertinença ha de tocar la nostra agenda i anar eliminant les barreres còmodes que anem aixecant perquè els altres no incideixen massa en els nostres plans egoistes.

Viure amb convenciment, des de la llibertat de les nostres opcions, rejuveneix la pertinença que, en ocasions, es veu assetjada pel cop d'una mentalitat que condueix més a tapiar que a dissenyar espais comuns.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Les nou respostes d'un savi

Tales de Milet (625-547 abans de Crist), un dels set savis de Grècia, va ser un gran filòsof, un pensador eminent. I un excel·lent matemàtic. Diuen que aconseguí establir amb precisió l'altura de les piràmides d'Egipte, mesurant només l'ombra que projecten. I que va predir un eclipsi de sol, establint també la teoria d'aquest fenomen.

Un sofista —un xerraire de fira, un dels que difonien errors amb aparença de veritat— volgué provar si Milet era tan savi com deien i, per això, li va fer unes

preguntes difícils. A veure si el filòsof se'n sortiria airós.

1. Què és el més antic? —Déu, perquè sempre ha existit.
2. Què és el més bell? —L'Univers.
3. Quina és la major de totes les coses? —L'Espai, perquè conté tot allò creat.
4. Què és el més constant? —L'Esperança.
5. Quina és la millor de totes les coses? —La Virtut, perquè sense ella no existiria res bo.
6. Quina és la més ràpida de totes les coses? —El Pensament, perquè en menys d'un minut ens permet volar fins als confins de l'univers.
7. Quina és la més forta de totes les coses? —La Necessitat, perquè és amb el que l'home afronta tots els perills de la vida.
8. Quina és la més fàcil de totes? —Donar consells.
Quan arribà a la novena pregunta el savi de Milet tingué una resposta tan inesperada, que deixà perplex el sofista. Segur que no en va entendre el significat.
9. Quina és la més difícil de totes les coses? —Conèixer-se a si mateix.

(Aquest article es va publicar a «Catalunya Cristiana» el 9 d'agost del 2015.)

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Comparació

Per a qualsevol viatger, turista o pelegrí que viu a Catalunya, li serà impossible quan visiti un lloc de notable contingut religiós no establir paral·lelismes entre el lloc on està i Montserrat. I no en sóc una excepció. Montserrat i la Sainte-Baume, cadascun, formen part d'un macís al qual donen nom. Per bellesa i exotisme, guanyarà sempre Montserrat, l'atractiu que li ha proporcionat l'erosió eòlica mai no podrà ser millorat.

Els vessants dels dos estan recoberts de vegetació, els del provençal guanyen en aquest aspecte. Teixos, til·lers, aurons, alzines i faigs, també pins, creixen amb tal exuberància que al bosc se l'anomena mític i místic, i és sens dubte una relíquia viva, sota la qual se sent feliç el caminant.

El cor dels dos, els seus santuaris, recullen tradicions i llegendes que deixen embadalits els pelegrins. Montserrat, a santa Maria Mare de Jesús, la Sainte-Baume, a santa Maria de Magdala. Les dues juntes, acompanyant l'agonia del Senyor.

La fama de Montserrat ha convertit el santuari en objecte de possibles excursions que les agències ofereixen als turistes. Tanta n'és l'abundància que amb freqüència ofega espiritualment aquell que s'hi apropa amb pietat cristiana i humilitat. Li costa, sens dubte, descobrir les possibilitats i facilitats d'oració de què disposa el recinte.

Com que és una comunitat que abraça una abadia benedictina admira el visitant la seriositat i elegància amb què al monestir celebren la litúrgia.

En el cas francès, l'hostal i la gruta estan custodiades també, des de fa segles, per una comunitat de dominics.

En la de França, com que és incomparablement inferior la quantitat de visitants, es respira una religiositat més ingènua i silenciosa. Vaig tractar d'entrar en contacte amb algun frare, ho tenia sol·licitat anticipadament i ho vaig procurar en arribar, però no ho vaig aconseguir. Reconec que la senyoreta que atenia a recepció era amable, simpàtica i acollidora, però no va ser possible compartir amb cap frare. Ella ens va notificar i recalcar les hores de laudes i vespres i ens va convidar que ens incorporéssim a l'hora d'adoració que en aquell moment estava assenyalada. Hi havia el Santíssim exposat, silenci, més tard himnes gregorians i benedicció.

Afegeixo que si un escull quedar-se, els preus són correctíssims, tarifa reduïda per a sacerdots, dit sigui de passada, i menjador i habitació dignes i nets.

Recordo que durant la dècada dels setanta vaig anar a Taizé, en tenia dubtes. Quan vaig arribar a l'entrada on es llegia *accueil*, un lleter deia: «Benvingut, obri la porta i entri.» Un cop franquejada, en una tauleta es llegia: «Agafi seient i esperi, un monjo vindrà aviat a saludar-lo.» Vaig tenir la impressió que entrava amb bon peu i la meva estança seria fàcil i satisfactòria. Es va complir al peu de la lletra.

El verb saludar apareix a la Bíblia 115 vegades. No tantes es conjuga per part de les comunitats cristianes (continuaré).

LLOAT SIGUEU!

Desenvolupament i ecologia integrals

Fr. Lluc Torcal
Procurador general
de l'Orde del Cister

Sergi Maurel

«Perquè pugui parlar-se d'un autèntic desenvolupament, caldrà assegurar que es produeixi una millora integral en la qualitat de vida humana, i això implica analitzar l'espai on transcorre l'existència de les persones» (LS 147). El desenvolupament que és digne d'aquest nom és el desenvolupament integral de què parla el Papa en aquest número de la seva encíclica. Un desenvolupament integral és un desenvolupament que té en compte totes les dimensions de l'existència humana, tant des del punt de vista social com personal i a tots els àmbits.

L'ecologia latent a la *Laudato Si* es col·loca en aquesta mateixa dinàmica. Es tracta de tenir cura de la nostra casa comuna des de totes les seves dimensions, tant ambientals, com socials, tant de les relacions humanes com de les relacions amb la resta de la biosfera. Centrar les accions només en un únic aspecte, sense tenir en compte els restants, és abocar aquella línia d'acció al fracàs. En efecte, podem estar molt preocupats per la supervivència d'una determinada espècie, sense manifestar cap mena d'interès pels problemes que afecten l'home? Té sentit això? O altrament, podem pensar que millorarem les condicions de vida d'un determinat sector de la nostra societat sense tenir en compte cap mena de component ambiental? No és mantenir en la pobresa estructural aquells pobles que avui els servim aigua embotellada sense donar-los el coneixement i la tècnica per

tal que la puguin procurar pels seus propis mitjans? I qui parla de l'aigua —«l'accés a l'aigua potable i segura és un dret humà bàsic, fonamental i universal, perquè determina la supervivència de les persones, i per tant és condició per a l'exercici dels altres drets humans» (LS 30)— pot parlar de l'aire que respirem o de les llavors que sembrem, etc.

«Moltes formes altament concentrades d'explotació i degradació del medi ambient no sols poden posar fi als recursos de subsistència locals, sinó també a capacitats socials que han permès una manera viure que durant molt temps ha atorgat identitat cultural i un sentit de l'existència i de la convivència. La desaparició d'una cultura pot ser tant o més greu que la desaparició d'una espècie animal o vegetal. La imposició d'un estil hegemònic de vida lligat a un mode de producció pot ser tan danyosa com l'alteració dels ecosistemes» (LS 145).

Desenvolupament integral i ecologia integral van l'una de la mà de l'altra. S'ajuden i s'impliquen. I, pel que sembla, són l'única forma de fer front als problemes ambientals que vivim (i, per tant, també als grans problemes socials que degraden la vida humana). «L'ecologia humana implica també una cosa molt fonda: la necessària relació de la vida de l'ésser humà amb la llei moral escrita en la seva pròpia naturalesa, necessària per a poder crear un ambient més digne» (LS 155).

HORTS URBANS

Les margarides i els boixacs són l'alegria del teu hortet

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels caputxins de Catalunya

Si voleu que la vostra horta o jardí sigui vistosa i faci goig, heu de maldar llevar-ne les males herbes que no només donen un aspecte d'incúria als horts sinó que, endemés, xuclen els nutrients que haurien de beneficiar les flors i hortalisses. També, heu de procurar retirar la brutícia (branques caigudes, fulla seca) i dipositar-ho en un espai apropiat per tal de fer-ne adob, ja que la utilització d'aquest fertilitzant natural ajudarà les plantes a créixer de manera saludable i vistosa, especialment si planteu margarides, violes i boixacs.

Les margarides són, d'alguna manera, parentes dels gira-sols i tenen un bonic simbolisme que, a més de ser el senyal quotidià del renaixement d'un nou dia —que sempre ens és donat com a benedicció i regal de Déu— són, també, el signe de noves oportunitats i de l'alegria de viure alhora que, tradicionalment, simbolitzen la innocència de vida. Les margarides són unes flors molt vistoses que donen molta vistositat i alegria als horts i jardins. Representen el deu per cent de les flors de tot el planeta, i són agraciades amb diverses coloracions segons el territori: blanques amb el botó groc (la més comuna), taronja, porpra, rosa i vermell. Les margarides són molt resistents, ja que poden viure a qualsevol indret. Als caputxins de la Mediterrània sempre els ha agradat de tenir margarides plantades a les hortes i jardins conventuals, essent aquesta una de les flors preferida per fra Fidel, jardiner durant molts anys dels caputxins de Sarrià (i traspassat recentment, el 2015) que usava sovint per embellir el contorn del ciri pasqual, tal com ho recorda agraïdament el Dr. Miquel Ylla-Català,

Els boixacs son unes mates tan belles i cridaneres que no poden faltar a cap jardí ni a les voreres de les hortes urbanes.

feligres i bon amic dels caputxins de Sarrià en el pròleg del meu llibre recent *La huerta de San Francisco* (Editorial Mediterrània, 2016).

Pel que fa als boixacs o calèndules, aquestes mates tan belles i cridaneres no poden faltar a cap jardí ni a les voreres o caminals que encerclen les hortes urbanes, ja que per la bellesa del seu

perills de l'ús i abús dels productes químics, etc. I, més enllà de la bona estona d'esbarjo que puguin passar, adquiriran una afeció al conreu de la terra que els pot durar tota la vida. A l'article de la setmana vinent, el darrer d'aquesta sèrie estiuenca, us vull parlar, si Déu vol, sobre la preparació adient de la terra per al conreu de les flors i hortalisses.

vivíssim color donen una peculiar alegria als conreus i són d'una bellesa excepcional. Com que les calèndules són molt resistents a la sequera i als canvis de temperatura hom pot plantar-ne arreu, especialment agrupades per tal de donar a les hortes i jardins un peculiar impacte visual amb colors vius i optimistes.

En el clima casolà de la vida quotidiana de família és molt pedagògic de fer col·laborar els infants en les tasques d'horticultura i jardineria, ja que a més de botànica, hi poden aprendre moltes coses a propòsit de la identificació de les sements, el clima, l'ecologia, els

LA SANTA SEU I L'ESTAT DE LA CIUTAT DEL VATICÀ

La Guàrdia Suïssa i la Gendarmeria Vaticana

Xavier Tudela
Periodista i politòleg
xtudela@ccc.cat

En un territori tan petit, equivalent a quaranta-quatre camps de futbol, com és el de l'estat de la Ciutat del Vaticà (de fet és l'estat més petit del món), hi trobem dos cossos de

seguretat diferents: la Guàrdia Suïssa i la Gendarmeria Vaticana.

La funció essencial de la Guàrdia Suïssa és la seguretat del Papa i la funció principal de la Gendarmeria

Vaticana és la seguretat del territori de l'estat de la Ciutat del Vaticà.

La Guàrdia Suïssa fou creada l'any 1506. Actualment la dotació és d'un centenar d'homes que s'ocupen de la seguretat del Summe Pontífex. No solament quan vesteixen els vistosos uniformes inspirats en Rafael, sinó també quan acompanyen, per exemple per la plaça de Sant Pere, el Papa. Per ser membre de la Guàrdia Suïssa pontificia cal, entre altres requeriments, tenir la nacionalitat suïssa, ser solter, catòlic, tenir entre 19 i 30 anys i haver tingut instrucció bàsica a l'exèrcit suís.

L'actuació històrica més heroica de la Guàrdia Suïssa va ser el 6 de maig del 1527, quan es va enfrontar a soldats espanyols i alemanys que participaven en el saqueig de Roma per part de tropes de l'emperador Carles V. Davant de la basílica de Sant Pere i mentre retrocedien

fins a les escales de l'altar major, van formar un cercle al voltant del papa Climent VIII i l'aconseguien salvar. Dels 189 guàrdies suïssos solament en van sobreviure 42.

Per la seva banda, el cos de la Gendarmeria de l'estat de la Ciutat del Vaticà és la policia del territori de l'estat del Vaticà. És el responsable de la seguretat, ordre públic, control de fronteres i altres funcions habituals d'un cos policial d'un estat, incloent la funció de policia judicial. El cos té poc més d'un centenar de membres. Per ser gendarme vaticà cal tenir entre 20 i 25 anys, ser ciutadà italià i haver servit dos anys en algun altre cos policial.

Finalment, cal esmentar també el Servei Vaticà de la policia italiana, que està format pels policies italians que custodien, conjuntament amb la Guàrdia Suïssa i la Gendarmeria Vaticana, la plaça de Sant Pere, atès el trànsit continu de persones entre Itàlia i l'estat de la Ciutat del Vaticà per aquest indret.

ÀLBUM FAMILIAR

ESPERIT DE FESTA

SEBASTIÀ TALTAVULL

Bisbe auxiliar de Barcelona

Ja ho veieu! A Menorca per ser capellà s'ha de saber anar dalt del cavall, fer festa, prendre gust i donar-ne. Són les festes de Sant Joan a Ciutadella i als altres pobles. Per a un capellà, una bona inversió pastoral, ja que és meravellós estar amb el poble i enmig d'ell, encara que això comporti hores, feina, exercici i preparació. Però, sobretot, esperit de festa, que vol dir rebre, donar i donar-te, compartir alegria, escampar estimació i contagiar bon humor, sempre amb aquell esperit de servei que ens identifica. Creieu-ho, no és difícil, encara que d'això ja faci uns quants anys. Si pogués i em deixessin, amb molt de gust hi tornaria, que això d'anar a cavall no es perd!

ELS DOTZE APÒSTOLS A CATALUNYA

Sant Joan

Hem anat fent un *in crescendo* des dels apòstols amb menys advocacions a Catalunya fins als que hi són omnipresents, i, abans de sant Pere, amb qui acabarem, hem de parlar de sant Joan.

El nombre d'esglésies d'origen romànic dedicades a sant Joan van cap a la vintena, des de les pirinenques de Toran o Mataplana, fins a les que es troben a les planes del Vallès, a la Catalunya Nova, a Montblanc, o les de Codolar a Cornudella.

Un monestir, el de Sant Joan de les Abadesses i una comanda templera, la d'Orta (ara es reivindica la grafia primitiva, d'abans del decret de Nova Planta, sense hac), a la Terra Alta.

Però sempre, amb sant Joan, ens topem amb un problema: identificar primer que sigui l'apòstol, no un altre de les tres dotzenes de sants homònims, o que l'advocació no sigui al Baptista precursor, en lloc de l'apòstol i deixeble a qui, sovint, s'adrecen parròquies, onomàstiques i, també, la festa gran de les festes populars i tradicionals catalanes, la de la seva nativitat, el 24 de juny, amb revetlles, gatzares i tradicions populars, gastronòmiques i lúdiques.

Sant Joan apòstol era germà de Jaume, el Major, i fill de Zebedeu i Maria Salomé. La tradició el fa el darrer dels apòstols a morir, i l'únic que no rebé el martiri. Aquest sant

Joan Pallarès-
Personat
Historiador

«El somni de sant Joan evangelista a Patmos» al MNAC.

Joan apòstol és el mateix que anomenen sant Joan evangelista i la seva festa està als antípodes del calendari del sant Joan Baptista, perquè s'escau el 27 de desembre, immediatament després del Nadal, temps de pocs romanços i gens lluïts per a festes majors.

Representat iconogràficament arreu, el deixeble bo, que la tradició el fa protector de la Mare de Déu després de la mort de Crist, el deixeble estimat que escrigué un dels quatre evangelis i a qui s'atribueix l'autoria de l'Apocalipsi, apareix sempre representat amb Maria al peu de la creu, o com a autor dels evangelis, generalment amb els altres tres autors, com podem veure en el retaule gòtic del monestir de Santes Creus, o en les petxines de nombrosos creuers de les nostres esglésies, aprofitant el número quatre per decorar simbòlicament els quatre cantons.

També al MNAC, atribuït al Mestre d'Aiguatèbia, trobem la pintura gòtica coneguda com *El somni de sant Joan evangelista a Patmos*, pintat entre el 1450 i el 1455, on un sant Joan al bell mig del quadre està envoltat de tota mena de dracs, perseguits, àngels, monstres, o sigui, tota mena de detalls de l'Apocalipsi i el Judici Final, amb Déu Pare a dalt de tot amb una dalla a les mans. Aquesta taula, del segle XV, procedia de l'església de Santa Maria de Puigcerdà.

La capital de la Noguera va ser durant segles la seu dels comtes d'Urgell. El darrer de tots ells va ser el famós Jaume el Dissortat —perdedor davant de Ferran d'Antequera en el Compromís de Casp—, que va morir ara fa exactament 600 anys. Balaguer és, per tant, una ciutat comtal de ple dret. De resultes d'aquella esplendor conserva un gran nombre d'esglésies, algunes de les quals són autèntiques meravelles de l'arquitectura gòtica catalana.

Grans temples

PARRÒQUIA DEL SAGRAT COR

A la riba esquerra del Segre s'escampen els barris nous de la ciutat. El creixement important d'aquest eixample va ser la causa que als anys seixanta del segle XX s'hi construís la parròquia del Sagrat Cor per donar servei als nombrosos fidels. De fet, aquesta és avui l'única parròquia de Balaguer, per bé que totes les altres esglésies també estan obertes al culte.

Mn. Joan Pujol, que molt amablement ens continua guiant en la nostra ruta, ens fa saber que «l'església és obra d'un deixeble d'Antoni Gaudí, Isidre Puig Boada. No tardarem a veure-hi elements que ens recordaran l'estil gaudinià». De moment donem una ullada a la façana, aixecada a base d'uns maons d'aspecte compacte i elegant. El que més ens crida l'atenció és el campanar, alt, esvelt i gosariem dir que amb personalitat pròpia. Amb la seva presència altiva sembla indicar quin és el centre neuràlgic del barri. La porta d'entrada està coberta per un atri de columnes inclinades que, efectivament, té una semblança amb el gegantí atri de la façana de la Passió de la Sagrada Família de Barcelona.

Però és a l'interior on la influència del mestre es fa més evident; la volta de la nau principal està sostinguda per fileres d'arcs parabòlics que a una certa altura es bifurquen. Aquesta és una solució arquitectònica habitual en les obres de Gaudí i també d'altres arquitectes modernistes, com ara Josep M. Jujol. L'església del Sagrat Cor de Balaguer, doncs, segueix ben de prop aquesta tradició. Tot l'espai interior del temple és de dimensions considerables, tan d'amplada com d'altura, cosa que ajuda a crear una sensació de descans i distensió.

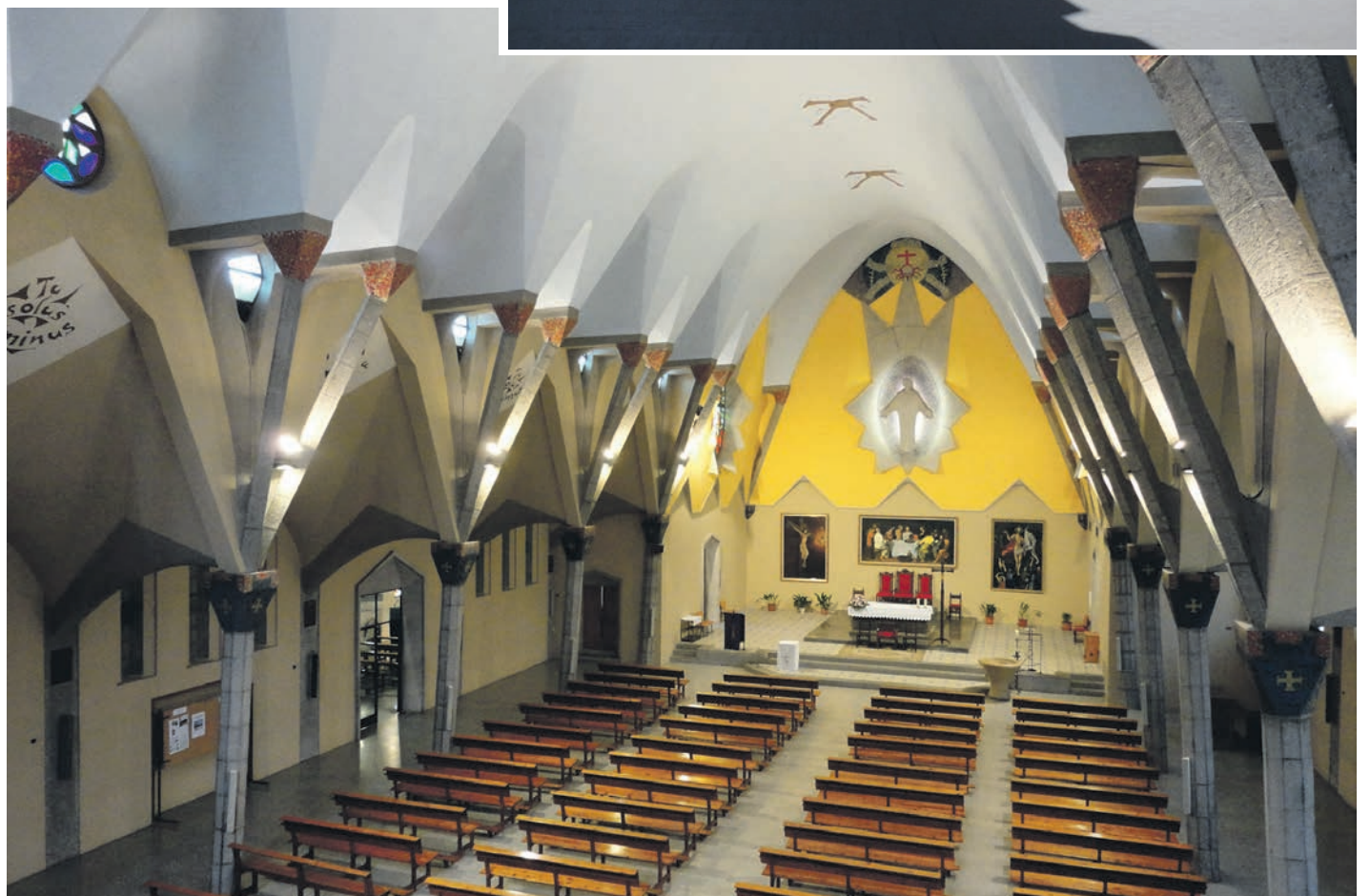
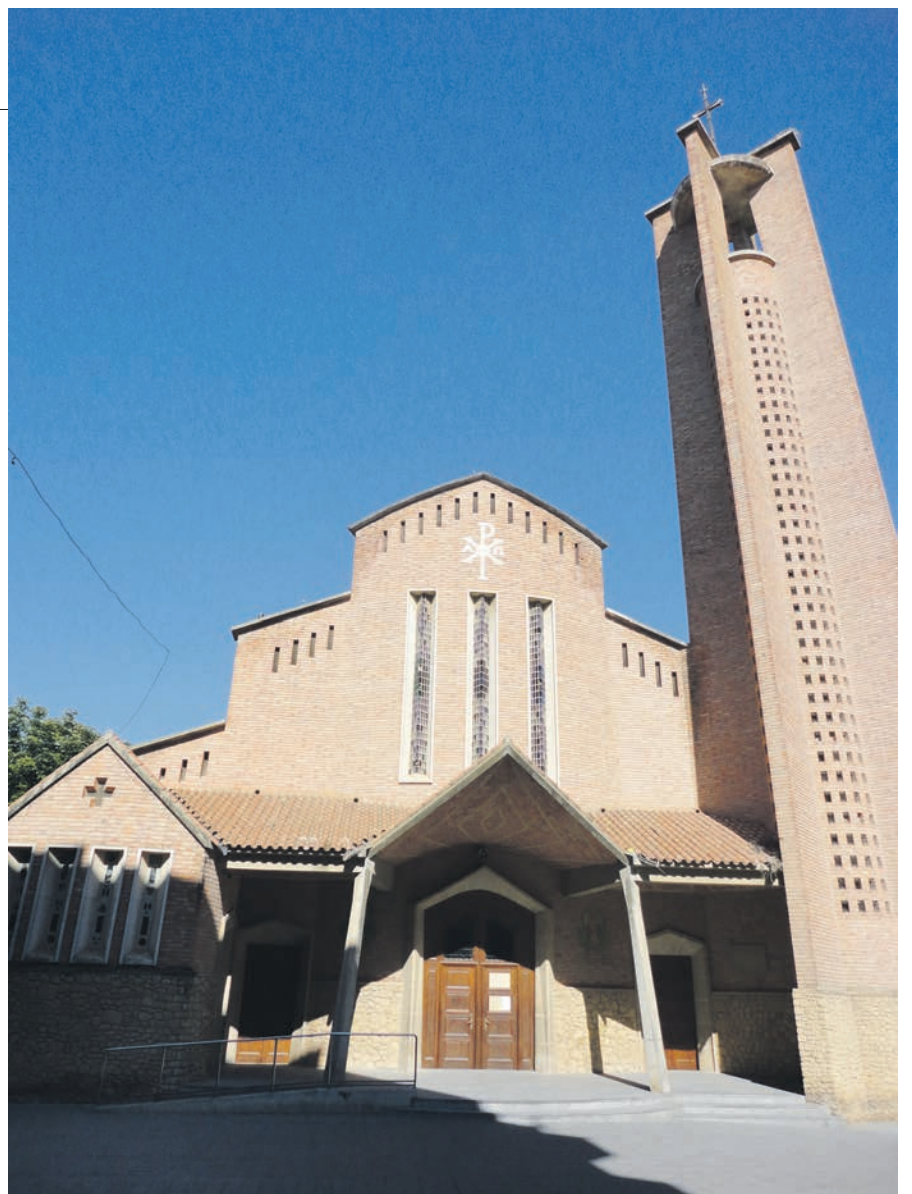
Alcem la mirada i entre arc i arc veiem les diferents frases del Gloria, que donen la volta a tota la nau. I encara trobem un altre element distintiu d'aquesta església singular: els mosaics. Tots els capitells estan recoberts amb aquesta antiquíssima tècnica. Ens fixem especialment en els mosaics dels capitells inferiors, que dibuixen una creu daurada damunt d'un fons tot blau. Aquesta austeritat majestuosa ens du a pensar inevitablement en alguns mosaics bizantins. Però Mn. Joan Pujol ens porta a veure el mosaic més gran i impactant de tots, el de la capella del Santíssim. Aquí el mosaic representa Crist crucificat, el cos del qual, d'una pal·lidesa marcada, ressalta damunt d'un fons blau

La façana i el campanar del Sagrat Cor.

L'espai interior del temple és de dimensions considerables, cosa que ajuda a crear una sensació de distensió

i daurat. El sagrari hi ocupa un lloc central, de manera que fa l'efecte que tota l'escena de la crucifixió surti ben bé de l'interior del sagrari.

Ens quedem una estona gaudint del silenci davant d'aquesta obra d'estil contemporani arrelada en l'art antic. Després d'aquesta incursió en l'art del segle XX ens preparem així per a la visita següent, que ens durà de nou a l'arquitectura medieval més pura.

L'ús d'arcs parabòlics és una influència gaudiniana.

Eduard
Brufau

RUTES D'ESTIU

de Balaguer (II)

CONVENT DE SANT DOMÈNEC

Al mateix barri de la parròquia del Sant Crist, però més a tocar del riu, trobem l'antic convent de Sant Domènec, del qual avui podem contemplar l'església, el claustre i la sala capitular. Ben a la vora de l'edifici Mn. Joan Pujol ens fa fixar en un monòlit que recorda que en aquest lloc, on hi havia hagut un palau reial, va néixer el famós rei Pere III el Cerimoniós. Continuem tenint present, doncs, que Balaguer és una ciutat de reis i comtes.

Va ser precisament un comte d'Urgell de començament del segle XIV, Ermengol X, qui va fer aixecar aquest convent de dominics. Quan arribem davant de l'edifici ens sorprèn la rusticitat extrema de la façana de l'església. Pensem que potser va quedar inacabada, però Mn. Pujol ens assabenta que «originàriament l'església era més llarga. Va ser durant la Guerra de Successió que la façana gòtica i els dos primers trams de la nau es van perdre».

El nostre amfitrió ens fa passar al claustre i davant nostre s'obre una construcció gòtica singular. Aquest claustre espaiós ens crida l'atenció per les columnes: altes i primes, totes elles idèntiques, es troben poc separades entre si, cosa que els atorga un cert aire processional. El jardí que queda al mig és prou gran perquè hi convisquin uns quants arbres monumentals, però nosaltres ens fixem en un teix molt vell, d'alçada modesta i de soca recargolada. Mn. Pujol ens assenjala una imatge que es troba en un dels angles del jardí, davant d'un ufanós baladre florit. Quan hi som al davant ens adonem que no es tracta del titular de l'església, sant Domènec, sinó de sant Francesc. El nostre guia ens ho aclareix: «Els dominics hi van ser fins a les desamortitzacions liberals, però ara ja fa més de cent anys que és un convent de franciscans.»

Després de passar per l'antiga sala capitular, sostinguda per uns grans arcs, i que avui fa de sagristia, fem cap a l'església. Així que hi entrem ens envaeix de nou la sensació d'amplitud i repòs que havíem trobat a l'església de Santa Maria. Efectivament, la nau única aconsegueix una amplada notòria sense columnes ni cap element que trenqui la unitat d'espai. En aquesta meravellosa església gòtica la diafanitat pròpia de les esglésies dels ordes mendicants —i en general del gòtic de la Corona d'Aragó— arriba a la plenitud. És una plenitud que no s'aconsegueix pas per l'ornamentació ni per grandioses solucions arquitectòniques, sinó per la puresa. Aquí l'elegància rau en el despullament. Ens fem conscients que l'església és el fruit d'un temps en què predominava el llenguatge implícit,

aquell que és capaç d'assenyalar el màxim des del mínim.

Alçant els ulls ens adonem que l'església no està coberta per una volta de pedra, sinó per un càlid teixinat de fusta. L'original era tot policromat i encara avui se'n conserven unes bigues al Museu de la Noguera, al centre històric de Balaguer. Fem un tomb per les capelles, amb nombrosos retaules i sants, la majoria franciscans, i arribem davant de la imatge de sant Antoni de Pàdua. Mn. Joan Pujol ens diu que «els fidels de Balaguer tenen molta devoció a aquesta imatge de sant Antoni. De fet tot el convent és un lloc molt estimat, i força parelles trien la bellesa d'aquesta església per contraure-hi matrimoni».

Finalment ens arribem fins a l'absis, on tres grans finestrals deixen entrar abundantment la llum del matí. Fixem la mirada en la imatge que presideix aquest espai: sant Domènec de Guzmán. La imatge del titular ens recorda amb justícia que durant segles aquest va ser un convent de frares dominics. Amb una mà sosté l'Evangeli, mentre que a l'altra hi té un lliri blanc. Amb aquesta imatge de puresa acaba la nostra visita a aquesta singular església medieval de Balaguer.

Claustre del convent de Sant Domènec.

Puresa i diafanitat dominen a l'interior de l'església.

MISERICÒRDIA ALLÀ ON VAS

Austràlia

En Iuiu Rubio Castro es coneix les carreteres de tot Europa. Des que va tenir edat per conduir, va fer tot el que calia per aconseguir els permisos per poder portar tot tipus de vehicles i càrregues. És sorprenent parlar amb algú que a hores d'ara, i encara jove, ja porta mitja vida transportant mercaderies d'un lloc a l'altre... Coneix els llocs més poc turístics que puguem imaginar, com són les autopistes i polígons industrials, aquelles zones estranyes on mai ningú no es perdria, territoris misteriosos per on circulen còmodament els vehicles de grans dimensions. En Iuiu porta tres milions de quilòmetres al seu currículum i ara, que encara li resta per endavant mitja vida, i si tot va bé, diu que el que més li agradaria seria viatjar.

Austràlia és el lloc per on circulen els somnis d'en Iuiu. És com Marco Polo, que també volia arribar al lloc més llunyà que es coneixia a la seva època... Vol voltar pel sisè país més gran del món amb una superfície de quasi vuit milions de quilòmetres quadrats: Austràlia ocupa la principal massa continental de la plataforma del Sahul, i també algunes illes als oceans Pacífic, Índic i Antàrtic. Els països que té més propers també tenen noms d'aventures fantàstiques com són Timor Oriental, Papua Nova Guinea, Illes Salomó, Vanuatu, Nova

Parc nacional d'Uluru Kata Tjuta.

Caledònia, Nova Zelanda...

I, com a fet extraordinari i meravellós, Austràlia té la seva pròpia vinculació de l'home i el territori, absent de tot un esdevenir comú amb altres latituds del planeta. Déu sembla que va crear un oasi amb la seva misericòrdia on els homes fins al dia d'avui, en llocs com el parc nacional d'Uluru Kata Tjuta, parlaven i parlen de la creació. Allà, un jardí de l'Edèn encara en actiu, amb més de 3.500 cúpules naturals, un dels llocs sagrats dels aborígens que recull l'admiració

de l'home davant de la bellesa de la natura. La regió de Kimberley a l'Austràlia occidental és una de les darreres zones naturals del món. Aquí és on hi ha les coves de pintures rupestres amb figures misterioses. El bosc pluvial de Daintree, amb més de 135 milions d'anys, és el bosc més antic del món...

Es veu que la prehistòria australiana és alguns milers d'anys més extensa que en altres parts del món, perquè no hi ha escrits de gestes humanes en el continent anteriors

al contacte amb els europeus del segle XVII. La data exacta dels primers assentaments humans a Austràlia encara és tema d'investigació (per als aborígens, és clar...).

En Iuiu sap que Austràlia és un dels llocs més mítics del món i, després d'haver recorregut totes les carreteres de la vella Europa, sap que hi ha un lloc al món on encara l'esperit de l'home pot saber que en pau i harmonia pot sentir en l'interior tot el sentit de la misericòrdia sense saber grans conceptes.

Bàrbara Virgil
Rutes Bíbliques i
Expedicions Culturals.
Ruth Travel

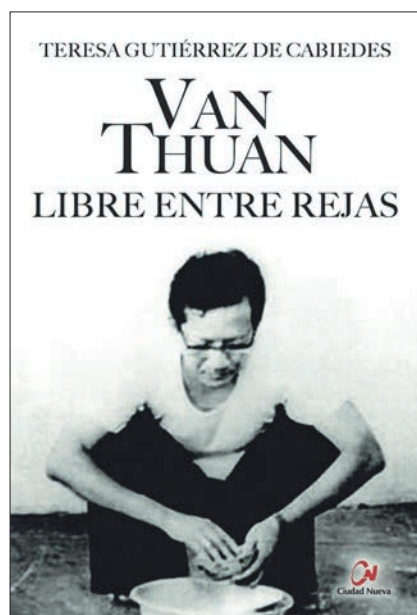
LLIBRES

ANTONIO GIL MORENO
Vivir y contemplar la vida pública de Jesús
San Pablo, 2016, 119 pàg.

Al llarg d'aquestes pàgines es convida el lector a contemplar la silueta de Jesucrist, en la seva vida pública, aprenent dels seus ensenyaments. Aquest llibre està dedicat a l'extens itinerari litúrgic del temps ordinari, que ofereix a través de les lectures evangèliques dels diferents passatges i paisatges del ministeri de Jesús, en la seva predicació i en els seus miracles.

TERESA GUTIÉRREZ DE CABIEDES
Van Thuan. Libre entre rejas
Ciudad Nueva, 2016, 361 pàg.

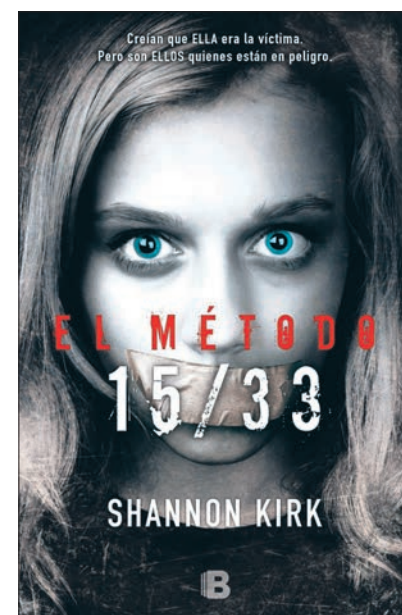
Teresa Gutiérrez de Cabiedes ens apropa a la figura del cardenal vietnamita F. X. Van Thuan, el qual va passar tretze anys empresonat, nou d'ells en règim d'aïllament. Privat del contacte amb la seva comunitat, a la presó va fer com sant Pau, escriure cartes per sostenir el seu ramat. Una personalitat sorprenent que continua despertant admiració avui dia.

LÍDIA CASADEMONT
Cuina i reaprofito!
Cossetània Edicions, 2016, 116 pàg.

Creativitat, nous sabors, estalvi. Aquesta és la proposta de Lídia Casademont a l'hora d'enfrontar-nos a les restes de la nostra nevera... Recettes basades en el reaprofitament per reutilitzar els menjars o aliments que tenim. És una molt bona sortida a totes aquelles racions extremes i una alternativa a l'opció quotidiana d'escalfar les restes de menjar al microones...

SHANNON KIRK
El método. 15/33
Ediciones B, 2016, 366 pàg.

Es pensaven que ella era la víctima, però són ells els qui estan en perill. Així d'inquietant es presenta la novel·la *El método*, en la qual una noia de 16 anys és tot el contrari del que sembla. Davant de la fragilitat d'una adolescent descobrim una manipuladora hàbil disposada a afrontar el seu segrest d'una manera que els seus raptors no imaginin...

TRESORS PER DESCOBRIR

La pràctica religiosa que durant més de mil anys ha anat realitzant la comunitat cristiana a Catalunya ha generat una quantitat ingent de béns mobles i immobles destinats al culte: esglésies, retaules, imatges, pintures, orfebreria, indumentària... Conèixer aquestes obres ens ajuda a entendre les comunitats que ens precediren, entendre'n la fe, veure'n els neguits i les esperances. També ens ajuda a conèixer el nostre país, la nostra cultura i l'art del nostre poble, els seus estils artístics, les seves tècniques, els artistes més rellevants de cada època. Però admirar-les, seure-hi davant, reflexionar sobre la seva naturalesa i els seus missatges ens permet, sobretot, obrir el cor i omplir-lo de bellesa, bondat i veritat.

Dani Font —secretari de la Comissió Diocesana del Patrimoni Cultural del bisbat de Vic— és el coordinador de Catalunya Sacra, un projecte interdiocesà pensat per a la divulgació i dinamització cultural i turística del patrimoni cultural de l'Església catalana. Catalunya Sacra organitza, entre altres coses, una agenda anual d'activitats —visites guiades, conferències— que es despleguen per les deu diòcesis amb seu a Catalunya, i que ens permeten descobrir multitud de petits i grans tresors que les nostres comunitats parroquials han anat generant al llarg dels segles.

Més informació: www.catalonia-sacra.cat

Les pintures murals de Sant Vicenç d'Estamariu

Dani Font
Coordinador de Catalunya Sacra

Poder visitar avui l'església de Sant Vicenç d'Estamariu —antiga església parroquial bastida la primera meitat del segle XI— és un petit miracle. Abandonada durant anys, i semiarruinada, renasqué de les seves restes gràcies a diferents campanyes de restauració, iniciades als anys vuitanta, i empeses per la fundació creada expressament per a la recuperació del temple.

L'any 2003 el Centre de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya va intervenir en una campanya per consolidar les restes pictòriques que es conservaven en les parets interiors del temple. Va ser el principi de la reivindicació d'unes pintures de gran qualitat, comparables a les obres del cercle de Taüll.

Els avatars històrics i l'evolució dels gustos ens han portat a tenir al cap la imatge d'una església romànica com un edifici auster i dur, amb la pedra vista com a única pell. Res més lluny de la realitat. Les esglésies romàniques estaven recobertes de pintures murals plenes de color i simbolisme. Per a una persona dels segles medievals —que no veia cap imatge en cap altre àmbit—, entrar en un temple era passar realment a una altra dimensió, feta de llums, olors, imatges, cants i paraules que no veia ni sentia en cap altre lloc.

Les pintures conservades a Sant Vicenç ocupen l'absis principal. Estan fetes amb la tècnica del fresc, i utilitzen una àmplia gamma de colors —mostra de la seva qualitat. Sembla veure's la mà de dos tallers d'artistes, i hom considera que foren executades a mitjan segle XII. Malgrat les notables pèrdues, podem veure encara com ens presideix el Crist en majestat, envoltat pel tetramorf —símbol dels quatre evangelistes. A sota, un fris alterna animals mitològics amb rostres humans, i representa —sembla— el «mar de vidre» que segons el llibre de l'Apocalipsi hi ha sota el tron de Déu. Altres figures completen el missatge pictòric: s'hi reconeixen la Verge Maria i sant Pau, així com el rostre de santa Àgata; d'altres figures no les podem identificar.

Quan les visiteu, tingueu un record per a totes les persones que han fet possible aquesta «resurrecció».

QUADERN D'ESTIU

Ignasi Díaz Ventura
Professor de Religió catòlica de l'arquebisbat de Barcelona

RECORDA!

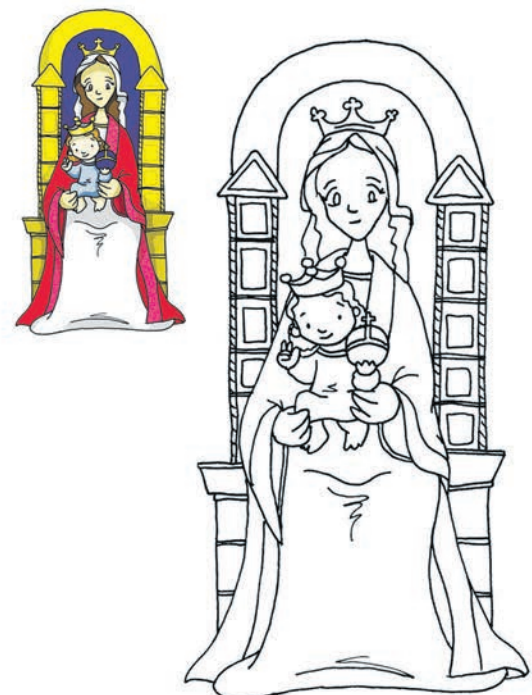
El 22 d'agost, l'Església celebra la festa de Maria Reina del Cel i de la Terra.

Relaciona amb fletxes el nom amb la definició d'algunes veritats de Fe:

Purgatori	Estat dels qui moren en gràcia de Déu i no tenen necessitat de posterior purificació, són reunits al voltant de Jesús, Maria, els àngels i els sants, formant així l'Església del Cel, on veuen Déu «cara a cara»
Cel	Judici que consistirà en la sentència de vida benaurada o de condemnaçió eterna que el Senyor Jesús, en tornar com a jutge dels vius i dels morts, dicti respecte dels «justos i injustos» (Ac 24,15), reunits tots junts davant seu. Després d'aquest judici, el cos ressuscitat participarà en la retribució que l'ànima hagi obtingut en el judici particular
Infern	Estat de tots aquells que moren, per lliure elecció, en pecat mortal
Judici particular	Estat dels qui moren en amistat amb Déu però, encara que estan segurs de la salvació eterna, necessiten encara una purificació per entrar a l'eterna benaurança
Judici Final (universal)	Judici de retribució immediata que cadascú, en el moment de la mort, rep de Déu en la seva ànima immortal, en relació amb la seva fe i les seves obres

Mai hi ha motius per perdre l'esperança. Jesús diu: «Jo sóc amb vosaltres fins a la fi del món».

Més dibuixos a: www.concursbiblic.com

Pelegrinatges 2016

ÍNDIA catòlica

Del 18 al 29 d'agost
(Santuaris de Goa i Kerala)

Tirol, Baviera i Trentino

Del 1 al 8 de setembre

Castell dels Alps

Bretanya i Normandia

Del 20 al 27 de setembre

www.clubmes.cat

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

ETIÒPIA

Del 8 al 17 d'agost

Del 12 al 24 de gener

TIMKAT 2017, es tracta del viatge a Etiòpia anual de celebració de la Festa de l'Epifania a Lalibela

Geòrgia

Del 7 al 16 d'octubre

"la festa de la túnica sagrada"

Guatemala

Expedició cultural

Del 17 al 28 d'octubre
Els colors d'Amèrica

Iran

Del 7 al 17 de
novembre

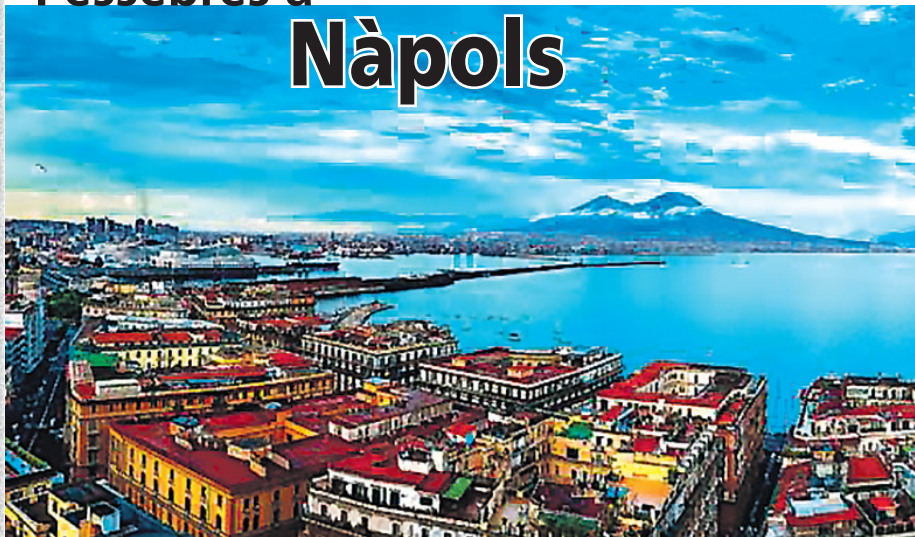
TERRA SANTA

Del 30 de novembre
al 9 de desembre

Pessebres a

Nàpols

Del 14 al 18 de desembre

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Europa té un preu

Quan els moviments laïcistes i ateu d'Europa creien tenir reclòs en un reducte el cristianisme, quan es va desestimar la proposta del papa Joan Pau II d'incloure en la Constitució europea les arrels cristianes de la seva cultura i de la seva història, ha anat irrompent amb gran força la presència de l'islam. Han hagut de replantejar el combat per impedir un nou protagonisme del fenomen religiós. La preocupació s'ha barrejat amb la por. S'ha donat peu així a un tractament diferenciat entre el cristianisme, que ha hagut d'aguantar-ho tot, i l'islam, del qual es temen moltes de les reaccions contundents i violentes. Els danesos no se'n saben avenir en comprovar la resposta a les vinyetes sobre Mahoma. Els signes d'intolerància cap a la religió han anat en augment. Es poden exhibir gairebé qualsevol tipus de símbols, però la creu cal amagar-la. S'han aprovat en alguns països disposicions que la prohibeixen en l'àmbit públic com a penjoll, etc. Com afrontar la religió en un àmbit de llibertat sense deixar-la fer servir per a interessos inconfessables? El papa Francesc ha negat que hi hagi guerres de religió. Aquest pot ser el reclam, però en el fons es tracta d'interessos d'economia, de poder, de domini, d'afany per controlar els recursos... La revista *Dabiq* és la publicació oficial de l'ISIS (sigla anglesa de l'Estat Islàmic de l'Iraq i Síria), també anomenat per algunes potències a través de l'acrònim en àrab Daesh. El dia 31 de juliol del 2016, l'any 1437 de l'islam, n'acaba d'aparèixer el número 15, titulat *Breaking the cross* («Trencar la creu»). El contingut presenta una agressivitat extrema. Afirmacions impactants: «La sang dels infidels s'ha de vessar de manera obligatòria. El manament és clar.»

Europa, imatge d'Occident, està desconcertada. Pot afrontar una guerra, sempre que compti amb el suport dels EUA. Però està desbordada davant les guerrilles de camuflatge en el seu propi territori. L'enemic es dilueix en el paisatge. El reclutament es fa a través de les xarxes informàtiques. Els mètodes, imprevistos. Tant es pot degollar un sacerdot davant l'altar, com arrasar amb un camió de gran tonatge una

Europa té un preu,
hi ha qui ho sap
i que no el pot
pagar

multitud que contempla embadalida uns focs artificials. Caure en el parany de creure que només es tracta d'un enfrontament de religions aguditzaria el conflicte.

On és l'ànima d'Europa? De què li serveix guanyar tot el món si es perd a ella mateixa en el procés? Europa té un preu, hi ha qui ho sap i que el pot pagar. Qui estan rere de donar suport amb quantitats ingents de diners a la devastació del continent troben la millor de les acollides quan es tracta de comprar clubs de futbol o de finançar la publicitat de les samarretes. La síndrome d'Esaú planeja per les cancelleries europees: vendre l'herència per un plat de lleties. Hi ha qui pesca en aigua tèrbola i els europeus vivim abstrèts contemplant el nostre propi melic.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

L'altre jovent

Tots els qui llegiu aquesta columna, o almenys, la majoria, hem seguit la JMJ aquest any a Cracòvia. Jo, durant molts anys, la vaig seguir directament viatjant amb els joves. Són moments gloriosos que apleguen jovent de tot arreu. Moments que potser semblen com les estrelles fugaces que desapareixen en tornar als seus llocs d'origen. Però sempre quedarà alguna cosa i segur que els qui hi han anat i ho han viscut així, han rebut elements per experimentar, si més no, que no estan sols en la seva fe i en el seu compromís.

Quan la vida només
té una preocupació,
subsistir, tampoc no
hi ha més que una
paraula: estimar

He anat seguint, com molts de vosaltres, la trobada a internet —aquest meravellós mitjà de la globalització— i he gaudit de les cerimònies i de les paraules adients del papa Francesc amb el seu estil senzill i proper.

Però, quina cosa...! Sempre ens resta, als que vivim tan a prop de l'exclusió social, una sensació que aflora sovint: la de la man-

ca d'oportunitats. Tant se val els que no hi han anat per altres qüestions, però ens dol moltíssim pensar que els estarà sempre vedat a un munt de joves que mai participaran en aquestes trobades ni en res de tot allò a què avui només poden accedir alguns, però que altres sempre en quedaran al marge.

Davant casa nostra passen hores del dia i de la nit uns joves que estan més enllà de l'atur. I dic més enllà perquè ni tan sols han anat a inscriure's a l'INEM. Vaguen pels carrers fent els seus petits «negocis» per subsistir. De totes aquestes mogudes de joves —com la d'enguany a Cracòvia— no els arriba ni les engrunes.

Com m'agradaria que poguessin entendre algunes de les paraules del Papa als joves! O, almenys, que les poguessin sentir. Paraules com aquestes: «Déu sempre ens espera i ens dóna esperança, fins i tot quan ens tanquem en les nostres tristesses, rumiant contínuament els mals que hem patit en el passat.»

Però és que a la majoria dels que conec aquestes paraules no els arriben. I les seves tristesses són de passat, sovint, desastrós; del present carregant les conseqüències i del futur incert...

Així va ser com em va arribar un SOS —en forma de Whatsapp— d'un amic meu amb les presses normals de veure'm. L'havien agafat els Mossos d'Esquadra pel carrer amb una «paperina» de marihuana —segons ell per a ús personal— i li havien posat una multa de 600 euros, cosa impossible de complir amb una paga de quatre-cents i escaig, de la qual, d'altra banda, no quedava ja gaire...

Vaig llegir la notificació i vaig veure que es podia fer un recurs en el termini d'un mes. Com és normal, l'hi vaig fer jo.

Les meves ganes de parlar-li de tot allò que havia sentit i que m'agradaria compartir, se'n van anar en orris. Quan la vida només té una preocupació, la de subsistir, tampoc no hi ha més que una paraula: estimar i estar al

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez An-sótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Josep M. Alimbau, Pilarín Bayés, Joan Bestard, Josep M. Boixareu, Esther Borrego, Agustí Codinach, Fernando Cordero, Ignasi Díaz, Dani Font, Joan Guiteras, Miquel A. Limón, Joan A. Mateo, Sergi Maurel, Victòria Molins, Mónica Padrol, Cristian Palazzi, Joan Pallarès-Personat, Sabina Puig, Quique, Hilari Ragner, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Rafel Serra, Valentí Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Lluç Torcal, Xavier Tudela,

Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Noi mimat

Molts lectors d'aquest comentari setmanal, aprofitant l'estiu, potser són fora de la seva ciutat o de la seva parròquia i no podran llegir aquestes línies. Però potser aquesta absència de lectors habituals sigui ocupada per altres germans, que vénen de fora a visitar, durant uns dies, Barcelona, i aquests nous lectors s'atreviran a agafar aquest senzill full diocesà, mirant de veure què diu l'arquebisbe als seus diocesans. A tots vosaltres, presents ocasionalment en les nostres comunitats, us vull dedicar també aquestes breus línies, escrites amb tot l'afecte de pare i pastor d'aquestes Esglésies que pelegrinen a Barcelona. Creients o no, us saludo amb molt de goig i amb tot afecte en el Senyor. Vaig llegir fa uns dies una història que em va fer pensar molt. La va escriure un germà bisbe de Canadà (Jean Guy Hamelin, *Le silence m'a dit*, Edit. Anne Sigier, 1993; pàg. 25-27) i li havia passat a ell mateix:

«Anava aquest bisbe —Mons. Jean Guy Hamelin— en tren. Se li acostava un home jove i li diu: "Puc seure al seu costat? Miri, mossèn, acabo de sortir de la presó i la veritat és que estic una mica perdut. En veure'l, el cor m'ha fet un salt i aquí em té. Em

dic R... Potser coneix el meu oncle M..." El bisbe coneixia perfectament el seu oncle.

»I R. va començar a explicar la seva història personal. Tenia 25 anys. Li va explicar com es va enrolar en una *colla d'amiguets* que no feien res més que robar, al principi coses de poca importància, però al final van arribar a fer robatoris importants. Li va explicar com, un dia, tornant de la presó, va rebre un cop emocional molt fort: la seva companya li va tancar la porta als nassos i el va deixar sol. Li va descriure també l'ambient que va trobar dins de la presó i com hi va aprendre a la perfecció l'art de robar. Tot d'una, amb veu baixa i molt trist li va dir: "Mossèn, sóc fill únic. Els meus pares no em van negar mai res. Em van mimar massa. No els desitjo res dolent, però... no ho van fer bé amb mi." Set anys després, en una gran ciutat, va morir assassinat un treballador. L'assassí va entrar a robar al taller. Tenia 32 anys i el seu nom era R... El fill únic que el sr. bisbe va trobar al tren.»

Estimats lectors, en aquest temps d'estiu en què el dia és més llarg i queda temps per a moltes coses, no estaria gens malament que poguéssiu dedicar

una mica de temps a reflexionar una mica i veure com eduqueu, o millor, com eduquem els nens, els adolescents, els joves. Educar no és donar-los tot el que demanen i volen; educar és ajudar-los a treure tots els valors que porten dins, com a éssers humans que són, creats per un Déu que no fa deixalles, sinó que va fer l'home i la dona *molt bons*, persones que porten l'empremta del Creador, la seva imatge i semblança, plens de dignitat i de bellesa. No hi ha ningú que no porti a dins preciosos tresors humans per treure, per educar. Ajudar-los a treure, a donar forma a aquests valors que ja porten i ensenyar-los a posar-los al servei dels altres, en això consisteix la bella, pacient i imprescindible tasca d'educar. No podem criar éssers tancats, egoistes, que tenen de tot i mai en tenen prou, sinó homes i dones capaços de ser adults, capaços d'oferir i d'acceptar, capaços de valorar els altres i de compartir. Educar és també, doncs, saber negar-los coses, ensenyar-los a renunciar, a ajornar en el temps la consecució dels seus desitjos, per aprendre a estimar més, a estimar millor. Només així els preparem per ser feliços i per encaixar, amb enteresa, les dificultats de la vida.

Joan Josep Omella
Omella
Arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Perdonar les ofenses

Quan sant Antoni Maria Claret era bisbe de Cuba, el febrer del 1856, durant una visita pastoral va anar a la població d'Holguín, on va pronunciar un llarg sermó. En sortir de l'església per adreçar-se a la casa on s'hostatjava, molta gent el saludava des de tots dos costats del carrer. Llavors un home es va avançar fent el gest de besar-li l'anell, però tot d'una va treure un ganivet i li va voler clavar al coll. El va ferir a l'orella, a la galta esquerra i en un braç. Van ser ferides profundes i la sang li rajava fins que va ser atès en una farmàcia i li van poder aturar l'hemorràgia.

Quan el sant es va recuperar, es va assabentar que l'agressor havia estat detingut i condemnat a mort. El va perdonar i en va demanar l'indult. És més, en saber que era de Tenerife, li va pagar un bitllet a les Canàries perquè tornés amb la seva família.

Aquest succés ens en recorda un altre de més proper que encara ens emociona: l'atemptat a Joan Pau II. El papa Wojtyla es va debatre entre la vida i la mort i les seves primeres paraules des de la finestra de l'hospital van ser: «Perdono el germà que m'ha ferit.» Temps després el va visitar a la presó per assegurar-li el perdó personalment, encara que es va endur un disgust en comprovar que Ali Agca no va manifestar penediment. Poques vegades a la vida apareixen circumstàncies com aquestes per oferir perdó, però ens trobarem moltes ocasions menors de complir l'obra de misericòrdia que és perdonar les ofenses.

Recordem que al Parenostre demanem a Déu que ens perdoni «com nosaltres perdonem els qui ens ofenen». És la pregària que ens va ensenyar

Jesucrist, per tant la primera i més important, en la qual repetim aquesta disposició a perdonar els altres quan som ofesos.

La majoria d'ofenses provenen de gestos o paraules. Hem de ser delicats a l'hora de parlar i actuar per no ferir els nostres germans, i a la vegada proud cristians per perdonar el que fan i ens pugui molestar. No ens falten motius per queixar-nos, però per sobre d'això hi ha la possibilitat d'oferir aquestes petites mortificacions al Senyor, com a actes d'un Cireneu disposat a ajudar-lo a dur la creu. No hem d'esperar una disculpa, una humiliació, per llavors perdonar. Els dos sants esmentats al començament no van esperar. Ens hem d'avançar a perdonar, conscients que Déu ens ha perdonat molt a nosaltres.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

www.catalunyacristiana.cat

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge XXI de durant l'any

Lectura primera

Is 66,18-21

Lectura segona

He 12,5-7.11-13

De totes les nacions portaran els vostres germans

El Senyor repta aquells que estima

Lectura del llibre d'Isaïes:

Això diu el Senyor: «Jo conec les obres dels homes i els seus pensaments. Jo mateix vindré a reunir la gent de totes les nacions i de totes les llengües. Tots vindran aquí i veuran la meua glòria, i faré un prodigi enmig d'ells. Després enviaré alguns dels supervivents a les altres nacions, a Tarsís, a Fut i a Lud, a Mòsoc i a Ros, a Túbal i a Javan, a les illes llunyanes, que mai no havien sentit parlar de mi ni havien vist mai la meua glòria, i anunciaran la meua glòria entre les nacions. I de totes les nacions portaran els vostres germans com una ofrena al Senyor. Els portaran a cavall, en carruatges, en lliteres, muntats en mules o en dromedaris, fins a la muntanya santa de Jerusalem, diu el Senyor. Els presentaran tal com els israelites presenten en vasos purs la seva ofrena en el temple del Senyor, i jo fins en prendré alguns d'entre ells per fer-ne sacerdots o levites.»

Salm responsorial

116

Lloeu el Senyor, tots els pobles,
glorifiqueu-lo totes les nacions.

R. Aneu, anuncieu l'Evangeli per tot el món.

El seu amor per nosaltres és immens,
la fidelitat del Senyor durarà sempre. **R.**

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, heu oblidat les paraules encoratjadores que l'Esclusiva us adreça com a fills: «Fill meu, no desestimis la correcció que ve del Senyor, no et cansis quan ell et reprèn, perquè el Senyor repta aquells que estima, fa sofrir els fills que ell prefereix.» És per a la nostra correcció, que sofrim: Déu us tracta com a fills. Perquè, quin fill hi ha que el seu pare no corregeixi? La correcció, de moment, no sembla que porti alegria, sinó tristesa, però més tard, els qui han passat per aquest entrenament en cullen en pau el fruit d'una vida honrada. Per això enfortiu les mans que es deixen anar i els genolls que es dobleguen, aplaneu el camí per on passa el vostre peu, perquè el qui va coix no es faci més mal, sinó que es posi bé.

Al-leluia

Jn 14,6

*Jo sóc el camí, la veritat i la vida, diu el Senyor;
Ningú no ve al Pare sinó per mi.*

Evangeli

Lc 13,22-30

*Vindrà gent d'orient i d'occident
i s'asseuran a taula en el regne de Déu*

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús, tot fent camí cap a Jerusalem, passava per viles i pobles i ensenyava. Algú li preguntà: «Senyor, són pocs els qui se salven?» Ell contestà: «Correu, mireu d'entrar per la porta estreta, perquè us asseguro que molts voldran entrar-hi i no podran. Després que el cap de casa s'haurà alçat a tancar la porta, de fora estant començareu a trucar i direu: "Senyor obriu-nos." Ell us respondrà: "No sé d'on sou." Llavors començareu a dir-li: "Menjàvem i bevíem amb vos i ensenyàveu pels nostres carrers." Ell us respondrà: "No sé d'on sou. Lluny de mi, tots vosaltres que obràveu el mal." Allà hi haurà els plors i el cruixir de dents quan veureu Abraham, Isaac i Jacob amb tots els profetes en el regne de Déu, mentre que a vosaltres us hauran tret fora. I vindrà gent d'orient i d'occident, del nord i del sud i s'asseuran a taula en el regne de Déu. Mireu, ara són darrers els qui llavors seran primers, i són primers els qui llavors seran darrers.»

Consultori bíblic

Ignasi Ricart
Claretia i
biblista

Com podem presentar la Bíblia avui perquè sigui més entenedora? Clau de lectura del Segon o Nou Testament

Les promeses que Déu va fer a Abraham, Isaac i Jacob no van ser del tot acomplertes en l'antiga aliança o Antic Testament. Israel esperava el Regne de Déu, la manera que Déu té de regnar, a través del Messies que va néixer a Betlem i va créixer a Natzaret, des d'on començà a predicar l'Evangeli. La segona part de la Bíblia és la nova aliança o Nou Testament. S'hi narra la Bona Notícia (Evangeli) de Jesús, el seu ensenyament, els seus miracles, la vida de l'Església primitiva (Fets dels Apòstols), com s'escampa l'Evangeli arreu del món conegut, les Cartes dels Apòstols, i l'Apocalipsi.

Des de fa molt de temps els evangelistes han estat representats pels quatre éssers vivents de l'Apocalipsi: un home, un lleó, un toro i una àguila. Aquests símbols provenen de les imatges usades pel profeta Ezequiel en la seva visió de la glòria de Déu (Ez 1,5-10): Mateu es representa amb l'home perquè comença amb la genealogia de Jesús a partir d'Abraham (Mt 1,1-16); Marc es representa amb el lleó, ja que comença dient que Joan Baptista crida en el desert, talment com fan els lleons (Mc 1,3); Lluc es representa amb el toro perquè comença amb l'anunci del naixement de Joan en el temple i el toro se sacrificava en el temple (Lc 1,5); Joan es representa amb l'àguila perquè comença parlant de la Paraula al costat de Déu, en les altures (Jn 1,1-2).

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

Hi ha darrers que seran primers i primers que seran darrers

El títol compendia la resposta que Jesús féu a un que li preguntava si serien pocs els qui se salven. Del context es dedueix que ve d'un que representa els membres més cofois d'Israel, que es creuen salvats pel fet de pertànyer al poble escollit i, òbviament, menyspreen les altres nacions, els pagans. Avui dia la podríem posar també en boca de més d'un cristià. Jesús parla, sí, de la «porta estreta» i en dona la clau d'interpretació: «Perquè molts —us dic— intentaran d'entrar i no trobaran la manera, després que el cap de casa *hagi entrat* i tancat la porta.» La referència és molt clara als seus oients jueus, «us dic», que l'han rebutjat i s'han trobat a fora. De fet, l'han tancada ells, la porta. «Aleshores començareu de fora estant a trucar dient: "Senyor, Senyor, obre'ns!", i en resposta us dirà: "No sé d'on sou vosaltres." Llavors començareu a dir: "Senyor, hem menjat en presència teua i hem begut, i per les nostres places has ensenyat." I us respondrà: "Us dic: *mai per mai no us he conegut!* Aparteu-vos de mi tots, *factors d'iniquitat!*"» El text usual parla d'«injustícia». La pertinença al poble d'Israel o a cap església no és una assegurança de salvació. Per als factors d'equitat, de justícia, per a les persones rectes, justes i equànimes, que treballen per la pau i per la justícia social, la «porta estreta» no es tanca mai: «Llavors vindran d'orient i d'occident, del nord i del sud, i es reclinaran a taula en el Regne de Déu.» La porta del Regne de Déu resta, però, tancada pels factors de tota mena d'injustícies, pels corruptes en l'àmbit polític i financer, pels qui en nom de la religió tanquen les portes als immigrants. En el Regne de Déu no vigeix el nombre ni l'espai ni el temps. D'aquí que ho formulí amb una frase lapidària: «Mireu (adreçant-se als jueus), hi ha darrers (els creients vinguts del paganisme) els quals seran primers, i hi ha primers (els jueus quan reflexionaran i l'acceptaran plenament) els quals seran darrers.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 1)

AGOST

21. DIUMENGE

Diumente XXI de durant l'any, Verd. Lectures: Isaïes 66,18-21 / Salm 116 / Hebreus 12,5-7.11-13 / Lluç 13,22-30
SANTORAL: Bonosi i Maximia, mr.; Ciríaca, mr.; Pius X, p.; Privat, b. i mr.;

22. DILLUNS

La Mare de Déu, Reina (MO), Blanc. Lectures: 2 Tessalonicencs 1,1-5.11b-12 / Salm 95 / Mateu 23,13-22
SANTORAL: Timoteu, mr.

23. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: 2 Tessalonicencs 2,1-3a.14-17 / Salm 95 / Mateu 23,23-26. O bé: *Santa Rosa de Lima (ML), Blanc.*
SANTORAL: Felip Benici, prev.

24. DIMECRES

Sant Bartomeu (F), Vermell. Lectures: Apocalipsi 21,9b-14 / Salm 144 / Joan 1,45-51
SANTORAL: Àurea, vg. i mr.; Emília de Vialar, rel. i fund.

25. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Corintis 1,1-9 / Salm 144 / Mateu 24,42-51. O bé: *Sant Lluís de França (ML), Blanc.* Lleida i Urgell: **Sant Josep de Calasanc (MO), Blanc.**
SANTORAL: Genís, mr.; Patrícia.

26. DIVENDRES

Santa Teresa de Jesús Jornet (MO), Blanc. Lectures: 1 Corintis 1,17-25 / Salm 32 / Mateu 25,1-13
SANTORAL: Cesari d'Arles, b.; beat Juníper Serra, prev.; Zeferí, p. i mr.

27. DISSABTE

Santa Mònica (MO), Blanc. Lectures: 1 Corintis 1,26-31 / Salm 32 / Mateu 25,14-30

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Lluís de França

A l'Edat mitjana la corona francesa va esdevenir la més forta i esplendorosa de l'Europa occidental i va ser sempre una aliada fidel del Papa. Aquesta bona entesa va viure un moment especialment dolç al segle XIII amb el rei sant Lluís IX de França (1214-1270).

Durant el seu llarg regnat de 44 anys aquest monarca francès va destacar per una gran pietat i per una intensa activitat com a benefactor de l'Església. Les seves gestes més conegudes són la participació a dues croades al Pròxim Orient i el seu pelegrinatge a Terra Santa. Sant Lluís de França també va fer donacions molt importants als franciscans, als dominics i sobretot als trinitaris, dels quals es va fer terciari. Així mateix va fer construir hospitals i va aplegar nombroses relíquies. En el govern de França va ser conegut per dirimir els assumptes d'estat i els conflictes amb justícia, per ser el fundador de la Sorbona i per fer aixecar la incomparable Sainte-Chapelle. Sant Lluís va morir de malaltia durant una croada contra Tunis i va ser canonitzat poc temps després, el 1297, per Bonifaci VIII.

La misericòrdia no és un suplement de bondat, és una recreació del cor

Dr. Rafel Serra i Abellà
Prevere de l'arxidiòcesi de Tarragona

No vaig anar a Cracòvia, m'hi sentia ben representat pels nois i noies de l'arxidiòcesi que hi van anar, quatre de la meua parròquia. De totes les experiències explicades han coincidit amb una que els tocà el cor: la vetlla de pregària i d'adoració del dissabte. Realment fou un esdeveniment, un signe i una profecia. Crida l'atenció un nombre (quasi dos milions, diuen) de creients agnollats davant del Santíssim Sagrament i el Sant Pare dempeus davant del Senyor Eucaristia, presidint la pregària i l'adoració de la immensa assemblea, quasi innombrable. És també una qüestió de fe en la Presència del Senyor en el Sagrament: la gran assemblea en la seva totalitat no dubtava de la presència eucarística, tots reconeixien la glòria de Crist en el Sagrament. No va caler que ningú ho recordés. Tots ho sabien, que allí hi havia el signe real de la presència del Senyor Jesús. És la meravella de la fe de l'Església, ensenyada pel mateix Esperit Sant. Com una ressonància de l'Evangeli: «És el Senyor.»

És també un signe: l'Església es retroba a si mateixa i creix quan es posa de cara al Senyor i s'obre al doll de la misericòrdia. Vet aquí que el missatge de l'Amor misericordiós i de santa Faustina Kowalska, que aquí ens sembla expressió d'una espiritua-

litat poc il·lustrada, vet aquí que allà l'Església de Polònia l'ha presentat davant de la reunió de joves catòlics i ha estat acollit com a significatiu i vàlid. Pocs saben que mentre santa Faustina rebia de part del Senyor el missatge de la misericòrdia i escrivia el seu diari, molt a prop del seu convent, a Auschwitz, la força antidivina provocava l'extermi. Només la misericòrdia, la de Déu, no la dels homes, podia salvar aquell infern. Allí el papa Francisc també hi ha peregrinat aquests dies i ha romàs en silenci demanant el do de llàgrimes pel mal que els homes ens podem arribar a fer. La gran assemblea orant de la JMJ al Parc de la Misericòrdia de Cracòvia és una profecia de la renovació del catolicisme que ve sempre de la capacitat d'endinsar-nos dins del Misteri de Crist, estimat i celebrat en la litúrgia. Quan tots ens posem davant del Senyor, pastors i fidels, entrem dins de la gràcia que ens supera a tots i ens pren a tots. Decisivament i de manera clara la pastoral de joves passa per crear els espais de pregària i els testimonis de contemplació on els joves puguin trobar la presència del Senyor, del misteri diví que divinitza. La pregària fa créixer la fe i es comunica en si mateixa. Realment en l'Eucaristia i en la pregària hi ha la font de la misericòrdia. Aquesta no és un

suplement de bondat, sinó una recreació del cor. Com no cansa de repetir el Papa: «La misericòrdia ens crea de nou, fa néixer en nosaltres el que abans no existia, ens canvia.» És aquesta la gràcia i el do de la misericòrdia que tota l'Església en fa experiència en aquest any jubilar. Els joves ho han fet a Cracòvia portats per la paraula i els gestos del papa Francisc. L'accent espiritual de la Trobada Mundial de la Joventut ens ensenya quins són els espais espirituals que hem d'oferir a les ciutats i als pobles. La intensitat de la pregària porta a la compassió, a sentir dins teu la mirada del Senyor envers els altres. Quan un prega descobreix que l'altre és sempre un bé per a ell. La pregària et fa sentir encara més endins el dolor dels altres i a poc a poc aprenem a ser homes i dones de misericòrdia. La JMJ a Cracòvia ha estat per a tots, els qui hi han anat i els qui no hi han anat, un signe d'esperança. Un regal que el Senyor ens ha regalat aquest estiu, marcat per la guerra interminable de l'Orient, pels emigrants que arriben a les platges d'Europa, en un mar en el qual molts perden la vida i per la por provocada pel terror inhumà. Beneït sigui el papa Francisc! Beneït siguin els joves que han peregrinat fins a Polònia per retrobar-se en multitud! Beneït sigui Déu!

La figura de Maria

P. Andreu M. Guim Galceran
Carmelita de la comunitat d'Olot

En la història de la salvació el Senyor ens ha omplert de sorpreses inimaginables. La caiguda dels nostres pares Adam i Eva, sempre lamentable, ha estat beneficiosa per a la nostra salvació. El Fill de Déu s'ha fet home sense deixar de ser Déu per salvar la humanitat i és en aquesta decisió divina on comença la història incomparable i incomprensible de la Verge Maria que entra de ple en el pla salvífic sobre l'home pecador.

La Verge Maria ocuparà una missió única en aquesta història perquè és la dona escollida per ser la Mare de Déu, tal com va proclamar el concili d'Efes l'any 431. La que va ser escollida per Mare del Fill de Déu fet home no podia ser concebuda amb la taca del pecat original. El Senyor, per un privilegi singular, la va preservar del pecat original en atenció a la seva futura maternitat divina. Totes les gràcies que el Senyor li va concedir foren en atenció a la seva dignitat de Mare de Déu, i els teòlegs i mariòlegs afirmen que «la Verge Maria tenia més gràcia Ella sola en néixer, que tots els sants junts en morir». Per això, l'arcàngel Gabriel la va saludar com a plena de gràcia, i ella, Maria, va poder proclamar en el *Magníficat*: «El Senyor ha fet en mi meravelles.»

Trencant la tradició jueva de la maternitat de les dones, Maria es consagra al servei únicament del Senyor en el temple. Però els plans del Senyor sobre Ella excedeixen tot raonament humà. Una criatura de carn i ossos ha estat exalçada a una dignitat tan gran com ser Mare de Déu. No hi ha explicació humana que ho pugui entendre ni fer entendre. Ella conservà intacta la virginitat abans del part, en el part i després del part. Per al Senyor no hi ha res impossible.

Maria és la Filla del Pare, la Mare del Fill i l'Esposa de l'Esperit Sant. La Verge Maria va complir la seva missió amb una fidelitat absoluta a la voluntat de Déu. Era ni més ni menys que l'esclava del Senyor.

Va acompanyar el seu Fill com a Mare i col·laboradora en l'obra de la redempció tots els dies de la seva vida mortal, era la dona de la pregària i de la reflexió de la Paraula de Déu que guardava i conservava en el seu cor de Mare i d'oient. Va estar al costat del Fill en les hores més amargants de la seva passió i mort en creu. És la dona de la fe posada a prova moltes vegades.

La Verge Maria va restar amb Jesús, el seu Fill, des del seu naixement fins a la mort. Va ser el testimoni fidel de la vida de Jesucrist. El va assistir com a mare en la vida oculta i en la vida pública o apostòlica. Va ser l'oient més constant i aprofitada de les seves predicacions fins a rebre el millor elogi de boca del seu fill: «La meva mare i els meus germans són aquells que escolten la paraula de Déu i la compleixen.»

Després de la Resurrecció la persona de Maria s'eclipsà fugaçment fins que diumenge de Pentecosta apareix novament al cenacle amb els onze quan va davallar l'Esperit Sant. La presència de Maria va acompanyar els apòstols en el començament de l'Església naixent. Els apòstols necessitaven la seva presència per confortar els seus esperits, sobretot en la pregària que els unia més estretament amb Jesús.

La Verge va ser acollida, després de la mort de Jesucrist, per l'apòstol sant Joan. La tradició diu que va estar vivint a Efes, amb el mateix apòstol.

Resumint la vida de la Mare de Déu arribem al seu traspàs o dormició, que constitueix la seva gloriosa assumpció al cel en cos i ànima, on va ser coronada reina de cels i terra per la Santíssima Trinitat, és a dir, que la Verge Maria ha arribat a la seva plena glorificació.

La Verge ha complert la seva missió sobre la terra d'una manera perfecta, però en entrar al cel comença a realitzar la seva missió de Mare dels Redimits, d'aquells que encara vivim en aquest món i fem camí cap a la vida eterna. Ella sap els perills de cos i ànima que ens acompanyen en el curs de la vida, que ens volen separar de l'únic camí cristià que porta a Crist.

Els enemics de la nostra salvació són el món, el dimoni i la carn, que

se'ns presenten com a amics i ens enganyen sobre la realitat de la nostra existència terrenal. Ens fan creure que no hi ha més vida que la present, que la felicitat i la nostra realització plena es troba a la terra.

Tenim un tresor en la nostra persona que és la nostra ànima, creada a imatge i semblança de Déu, ja que estem destinats a la vida eterna; men-

Mare de Déu de l'Assumpta de l'església parroquial de Torres de Segre (Museu diocesà i comarcal de Lleida).

Ella sap els perills de cos i ànima que ens acompanyen en el curs de la vida, que ens volen separar de l'únic camí cristià que porta a Crist

tre que la Verge vetlla per la nostra salut espiritual a fi que, allunyats del pecat visquem santament tots els dies de la nostra vida glorificant el Senyor amb les nostres bones obres.

La relació de la Verge Maria amb nosaltres és com la d'una mare que vigila pel bé dels seus fills a fi que no es perdin pels camins de la vida.

És molt més fàcil anar pel camí ample de la perdició que per l'estret de la salvació. Ella, amb l'exemple que ens va donar durant la seva vida terrenal, ens indica clarament el camí a seguir per ser autèntics fills seus i seguidors o deixebles de Jesucrist, que és Camí, Veritat i Vida.

Petits Pelegrinatges

Caravaca de la Cruz

Del 12 al 15 de setembre

GC 004151

ciutat Jubilar in perpetuum

Mallorca terra de Ramon Llull

Del 26 al 29 de setembre

Club⁺amics
Associació Amics de Catalunya
Cristiana i Ràdio Estel

Contacte:
Tel: 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

Ni un pam de net

I jo que creia que França era víctima innocent dels atacs terroristes, ara resulta que víctima, sí, però innocent, parlem-ne. Se sap que és el país europeu més amenaçat pels jihadistes, però resulta que participa en tres guerres contra l'ISIS i Al-Qaeda amb 5.000 militars al Pròxim Orient i a l'Àfrica, i també amb presència militar a Líbia.

Cap líder de l'oposició ha criticat per això Hollande, que ha fet una crida a incrementar la llista de reservistes voluntaris per constituir un guàrdia nacional.

La mort de tres militars francesos a Líbia ha destapat definitivament l'existència d'una guerra secreta de França en aquest país nord-africà contra el jihadisme.

ANNA M. MUNTADA BATLLE
Granollers

Donar veu a la família

Visitant el Parlament europeu a Brussel·les, on estic uns dies de vacances, ens han parlat d'una iniciativa que em sembla que respon a una necessitat: donar veu i espai a quelcom que a tots ens concerneix, la família.

He entès la preocupació dels iniciadors del domini «family». Argumenten que si totes les organitzacions tenen el domini «org», «com», «es», «cat», «be»... també cada llar precisa un lloc en el núvol que vetlli per a cada individu com a integrant de la família.

Em sembla eficaç aquest nou sistema d'informació i gestió per

Gràcies de cor

Som les Missioneres Filles del Cor de Maria fundades per la venerable Mare Maria Güell.

Hem llegit amb satisfacció l'article publicat per Joan Pallarès a la secció «Gent Nostra» sobre la nostra mare fundadora, en el número 1.918 del 26 de juny.

Amb aquestes ratlles li voldríem agrair aquest escrit sobre la nostra Mare.

No el coneixem a vostè ni sabem si algú li ha recomanat l'escrit però ens ha agradat molt. Tot el que diu és exacte i es nota l'agilitat i la professionalitat amb què tracta els esdeveniments lligant-los amb exactitud i molt bé.

Moltes gràcies i que Déu el beneeixi.

MARE DOLORS RIBERA
Missioneres Filles del Cor de Maria

a cada família a internet. Podem col·laborar amb les nostres pròpies experiències i, amb el temps, ser protagonistes en el núvol amb la confiança d'estar ben acompanyats i protegits.

Suggerixo una visita al bloc «DotFam sistema d'informació per a la família», és un projecte que mereix suport.

PILAR CRESPO ÀLVAREZ
Terrassa

Tots som iguals

Déu va crear l'home i la dona a la seva imatge i semblança, sense establir diferències futures pel que fa al color de la pell. Així, tots els éssers humans tenim els mateixos drets i deures, i no acceptar la igualtat de drets té un nom: racisme.

Igualment, permet l'existència de nombrosos pobles, nacions, al

llarg de la història, i dona a tots ells el mateix dret a autodeterminar-se. No hi ha a la Bíblia cap frase que indiqui que un poble té més dret a ser independent que un altre; tots els pobles són iguals, i no acceptar això també és racisme.

Catalunya té més de mil anys d'història, poques nacions a la Terra són tan antigues. Cap país americà té tanta antiguitat com el nostre. Si una persona negra té el mateix dret que una blanca a rebre educació i assistència sanitària, també el poble català té el mateix dret a ser independent que el poble argentí.

Esperem que els pastors de l'Església no s'apartin de la Sagrada Escriptura ni perdin ovelles pel camí. Amb l'amorosa mirada de la Verge de Montserrat, seguim avançant pel desert, en busca de la Terra Promesa.

MIQUEL ÀNGEL RODRÍGUEZ
Tortosa

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Bombes

Davant l'avanç de l'anomenat Estat Islàmic que va semblant el terror, no entenc com Nacions Unides i molts països que en pateixen els atacs no es decideixen d'una vegada a acabar amb ells. Tan difícil és? Sabem que es concentren en uns territoris determinats i ben localitzats. Per què no bombardejar-los amb contundència i exterminar-los d'una vegada? És possible que morin algun innocents, però tal vegada el bombardeig atòmic de Japó no va resultar un gran bé acabant amb la Segona Guerra Mundial?

Confesso que llegeixo amb horror aquest correu amb mesures tan contundents i expeditives com increïblement injustes. M'ha semblat oportú tractar-lo a la columna perquè, desgraciadament, he escoltat moltes persones expressar-se en termes semblants. Cal recordar, un cop més, un gran principi moral: el fi no justifica els mitjans. És cert que tots desitjaríem que acabés aquest malson del terror que sembla gent sanguinària, fanàtica i mancada de la més mínima humanitat. Però no de qualsevol manera i a qualsevol preu. Vostè menciona com justificant-la la terrible intervenció de Japó quan es va matar deliberadament centenars de milers de persones innocents. No ho dubti: va ser un acte totalment immoral i que la història encara no ha posat al seu lloc, una matança horrida i totalment injustificada. El bombardeig que vostè proposa, encara que acabés amb la totalitat dels terroristes (cosa impossible) i no comportés conseqüències gaire lamentables (cosa molt certa), mataria moltes persones innocents i és inacceptable. Em permeto recordar alguns principis catòlics sobre la guerra: «... En el tràgic cas que esclati una guerra, els responsables de l'Estat agredit tenen el dret i el deure d'organitzar la defensa, fins i tot emprant la força de les armes. Per tal que sigui lícit l'ús de la força, s'han de complir simultàniament unes condicions rigoroses: que el dany causat per l'agressor a la nació o a la comunitat de les nacions sigui durador, greu i cert; que tota la resta de mitjans per posar fi a l'agressió hagin resultat impracticables o ineficaços; que es reunixin les condicions serioses d'èxit; que l'ús de les armes no impliqui mals i desordres més greus que el mal que es pretén eliminar... L'apreciació d'aquestes condicions de legitimitat moral pertanyen al judici prudent d'aquells que estan a càrrec del bé comú» (Compendi Doctrina Social de l'Església).

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Pere Ferré, escollit nou provincial dels maristes

Redacció

El català Pere Ferré és el nou provincial dels germans maristes. La província marista de l'Hermitage es va reunir de l'1 al 5 d'agost a la casa mare de Notre-Dame de l'Hermitage, al Massís Central francès, amb motiu del seu cinquè capítol provincial. Ferré va ser elegit per prendre el relleu del germà Maurice Berquet, després d'un mandat de dos triennis.

La reunió va aplegar cinquanta germans i vuit laics, a més del germà Emili Turú, superior general, i el germà Antonio Ramalho, conseller general. Els capitulars van decidir orientar el proper trienni de la província en base al laicat marista, la formació i l'acompanyament, l'evangelització, les perifèries, l'espiritualitat marista i la comunicació. Pere Ferré formarà govern amb els germans Xavier Giné, Mateos Levantinos, Manel Martín, Michel Morel, Jaume Parés, Jean Ronzon, Ramon Rúbies i Gabriel Villa-Real, que són els nous consellers provincials.

Després de l'elecció, el nou provincial de l'Hermitage es va referir a tot el passat dels maristes, sobre el qual se sosté la generació actual: «No comencem de zero, som hereus d'una història.» Així mateix va animar a encarar l'esdevenir amb esperança i va afirmar que «el contrari de la fe no és la increença, sinó la por».

Tretze anys de la província i dos-cents de l'Institut

La província marista de l'Hermitage va començar a caminar fa tretze anys. Iniciada l'any 2003 com a resultat d'una reestructuració, comprèn França, Catalunya, Grècia, Hongria, Algèria i Suïssa, amb la voluntat explícita de viure els projectes compartits des de la internacionalitat. La província està integrada avui en dia per 290 germans i la cúria es troba a la ciutat francesa de Lió. Té dues llengües oficials (francès i català) i quatre més en el camp de la missió (castellà, grec, hongarès i àrab). La província té presències i missions diverses, entre d'altres l'educativa, la social i l'ecumènica.

Properament, el 2 de gener de l'any que ve, els germans maristes celebraran el 200 aniversari de la fundació de l'Institut. Una data rellevant i significativa, que ha de servir per tornar amb més força a les arrels. Aquest és el context del V Capítol provincial de l'Hermitage, convocat amb motiu del canvi de provincial.

El germà Pere Ferré estarà al capdavant de la província marista de l'Hermitage.

Mor Josep Maria Jarque, el pedagog de la inclusió

Redacció

Pedagog reputat i gran impulsor de l'educació inclusiva. La vida de Josep Maria Jarque Jutglar (1935-2016) es pot resumir d'aquesta manera, ressaltant la seva vocació de professor i la seva vinculació a l'ensenyament de persones amb discapacitat. Va ser un dels redactors del Pla Nacional d'Educació Especial l'any 1979, el primer que abordava aquest sector a àmbit de l'Estat espanyol. L'any següent, quan la Generalitat es va

fer càrrec de les competències en educació, va passar a ser el cap del Servei d'Educació Especial de la Conselleria d'Ensenyament. Va romandre en aquest càrrec fins a l'any 1987 tot i que fins al 2000 continuaria com a assessor extern.

Nascut al barri de Gràcia de Barcelona, Jarque va néixer en el si d'una família catòlica. El seu germà gran, Joan E., seria ordenat sacerdot i va ser fundador d'aquest setmanari, *Catalunya Cristiana*. Després arribaria a ser canonge de la Catedral i actualment

està jubilat. Josep Maria, en canvi, es va decantar per l'ensenyament de ben jove i l'any 1953 va entrar a treballar a Escoles Laietania. Posteriorment, treballaria al Col·legi St. Gregori (1956-57), l'Escola Jardineres Educadores del CICE i el Col·legi Internat «La Molina» (1957-58). Després es va traslladar a Terrassa on va engregar un projecte de formació per a joves amb discapacitat intel·lectual i l'any 1962 passaria a dirigir el Centre de Pedagogia Terapèutica de la cocapital vallesana. Des de llavors, ha estat íntimament vinculat a la ciutat egarenca,

que li ha correspost la dedicació amb l'atorgament de la Medalla d'Honor de la ciutat l'any 2001 i fent-lo «terrassenc de l'any», el 2014.

L'any 2000 va rebre també el reconeixement oficial de la Generalitat, que li va atorgar la Creu de Sant Jordi per la seva tasca en favor dels discapacitats i la seva inclusió. Aquest «aprenent de mestre», com ell mateix encara es definia, ha estat permanentment actiu en el camp educatiu i social tot i estar jubilat. El sector pedagògic i l'escola inclusiva catalana estan de dol.

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

150è aniversari del cor de plata de la

«Us hem obert el cor de bat a bat» (2 Cor 6,12)

Acadèmia Mariana de Lleida

Un cor de plata per a la Mare de Déu

L'any 1865 el còlera causava nombroses víctimes mortals a les poblacions veïnes de Lleida. Era el tercer brot de l'epidèmia que s'estenia imparablament per tot el territori. A instàncies de l'Acadèmia Mariana, acabada de fundar, (1862) els lleidatans invocaren insistentment la protecció de Maria Immaculada i Lleida quedà miraculosament deslliurada de la pesta. Un fragment del poema de l'època en fa memòria:

Del templo a la Catedral / fue llevada la Señora. / Y ¡oh! ¡Caso providencial! / huyó de Lérida el mal, / cual la sombra ante la Aurora. [...] Por eso Lérida grita, / libre ya de la visita / de la terrible epidemia: / ¡Sea por siglos bendita, la VIRGEN DE LA ACADEMIA!
R.P. Salvador Calvo

El 4 de febrer de 1866 es va celebrar una cerimònia d'acció de gràcies a la Mare de Déu per haver preservat Lleida del còlera. Amb els diners dels donatius que es van recollir, els socis de l'Acadèmia Mariana van encarregar un cor de plata daurada per conservar-lo a l'Arxiu de la institució. El cor era de mida natural, rematat a la part superior per tres lliris entre flames, símbol heràldic de la ciutat; a sota hi havia gravada la inscripció *Todo para María*. A la posterior diu: «Lérida libre del cólera por Maria en 1865» i «La Academia Bibliográfico Mariana agradecida». La tanca duia l'anagrama de Jesús. Al voltant, les inscripcions, en llatí: «Maria és a la boca mel; a l'orella, melodia; al cor, alegria; al cor de Lleida» (davant) i «Sou en el meu cor per viure i morir amb mi» (darrere).

El cor està presidit per l'anagrama de Maria amb l'escut de Lleida a la part central, i una corona rematada per pedres precioses, les inicials de les quals —malaquita, amatista, rubí, jaspí (*yacintus*) i àgata— conformen un acrostic amb el nom de Maria. A la part posterior hi ha els escuts de la institució que presideix Maria. És una peça molt valuosa, un exemple extraordinari d'art sacre que vincula el fervor popular amb la creació artística.

Per beneir el cor de plata i perpetuar el record de l'extraordinari benefici rebut de la Mare de Déu se celebrà el 24 de juny de 1866 una funció religiosa i literària al Palau episcopal (en una sala presidida per un quadre de la Immaculada Concepció de Murillo, pintat per Albert Camps). El bisbe Puigllat va beneir el cor situat damunt de la taula i s'encengueren dos ciris. A més de la coincidència del seu nom, Marià de la Concepció, amb l'advocació mariana a què s'havia dedicat l'Acadèmia des de la seva fundació, el bisbe Puigllat duia al seu blasó la imatge de la Immaculada

El cor de plata, obsequi dels lleidatans a la Mare de Déu per haver protegit Lleida del còlera (anvers i revers). Rèplica de l'original (1865) feta per l'orfebre Fontanals el 1950.

Concepció i, providencialment, havia estat consagrat bisbe de Lleida a Vic el 12 d'octubre de 1862, el mateix dia de la fundació de l'Acadèmia Mariana. És fàcil entendre que en prendre possessió de la seu de Lleida el bisbe posés la nova institució sota la seva protecció.

A continuació el fundador i director de l'Acadèmia Mariana, Mn. Josep Maria Escolà, pronuncià un discurs memorable justificant el valuós obsequi en agraïment als favors rebuts de la Mare de Déu: «*El corazón, señores, es el centro de la vida, es la sede de todos los afectos, [...] nos recordará cómo libres de la muerte nos refugiáramos y nos escondimos, amantes y agradecidos, en su pecho maternal. [...] Lérida fue preservada del cólera por MARIA y en testimonio eterno de nuestro agradecimiento hicimos este corazón, inscribimos en él nuestros nombres y se lo consagramos juntamente con el nuestro.*»

Després es va passar a llegir alguns noms dels benefactors que es tancaven dins del cor escrits en paper de roba. La cerimònia va continuar amb la lectura d'algunes poesies escrites per a l'ocasió i va acabar amb les paraules del bisbe Puigllat expressant «*la importancia de adquirir una imagen de la Santísima Virgen en cuyo pecho se pudiese colocar el corazón de plata, pues en ninguna otra parte podía estar mejor tan rica joya.*»

Una escultura de Maria Immaculada per al cor de plata

El suggeriment del bisbe Puigllat va ser decisiu per encarregar la imatge de la patrona de l'Acadèmia Mariana. I així, el 24 de setembre del mateix any es publicava un cartell del concurs artístic perquè l'Acadèmia tingués una imatge artística de la seva patrona, la Immaculada Concepció de Maria, que presidís les festes religioses i literàries. Calia ajustar-se a la posició de braços i mans, disposats de tal manera que pogués dur al pit el cor de plata.

Es van presentar vuit esbossos i només es va concedir un accésit a l'escultor barceloní Màxim Sala i Sánchez, juntament amb l'encàrrec de fer la talla de Maria Immaculada. L'artista la va fer en fusta de til·ler blanca, sense encarnar, d'aspecte semblant al marbre; d'aquí la popular denominació de Verge Blanca.

La Verge Blanca de l'Acadèmia va presidir per primera vegada la festa religiosa de l'Acadèmia Maria-

na, celebrada a l'església de la Casa de Misericòrdia el 13 d'octubre de 1867. Quatre anys més tard, el 12 de novembre de 1871 va ser traslladada a l'oratori, acabat de construir, després de celebrar-se un pontifical a la catedral i una lluïda processó que va recórrer els carrers principals de la ciutat. A l'oratori va ser entronitzada al magnífic retaule que el presidia.

El cor, la imatge i el retaule es van malmetre durant la Guerra Civil, però han estat reemplaçats per còpies fidedignes. La imatge actual de la Verge Blanca de l'Acadèmia (1949) està feta al taller l'Artística de la Vda. Reixach, de Barcelona. És un obsequi de la Paeria en ocasió de la declaració de la Mare de Déu de l'Acadèmia com a patrona de Lleida (1946). El cor que llueix ara la Mare de Déu es va encarregar a l'orfebre Fontanals (1950) per subscripció popular.

Restauració del retaule de la Verge Blanca de l'Acadèmia

El retaule que presideix la nau

Dades de contacte per a l'aportació:

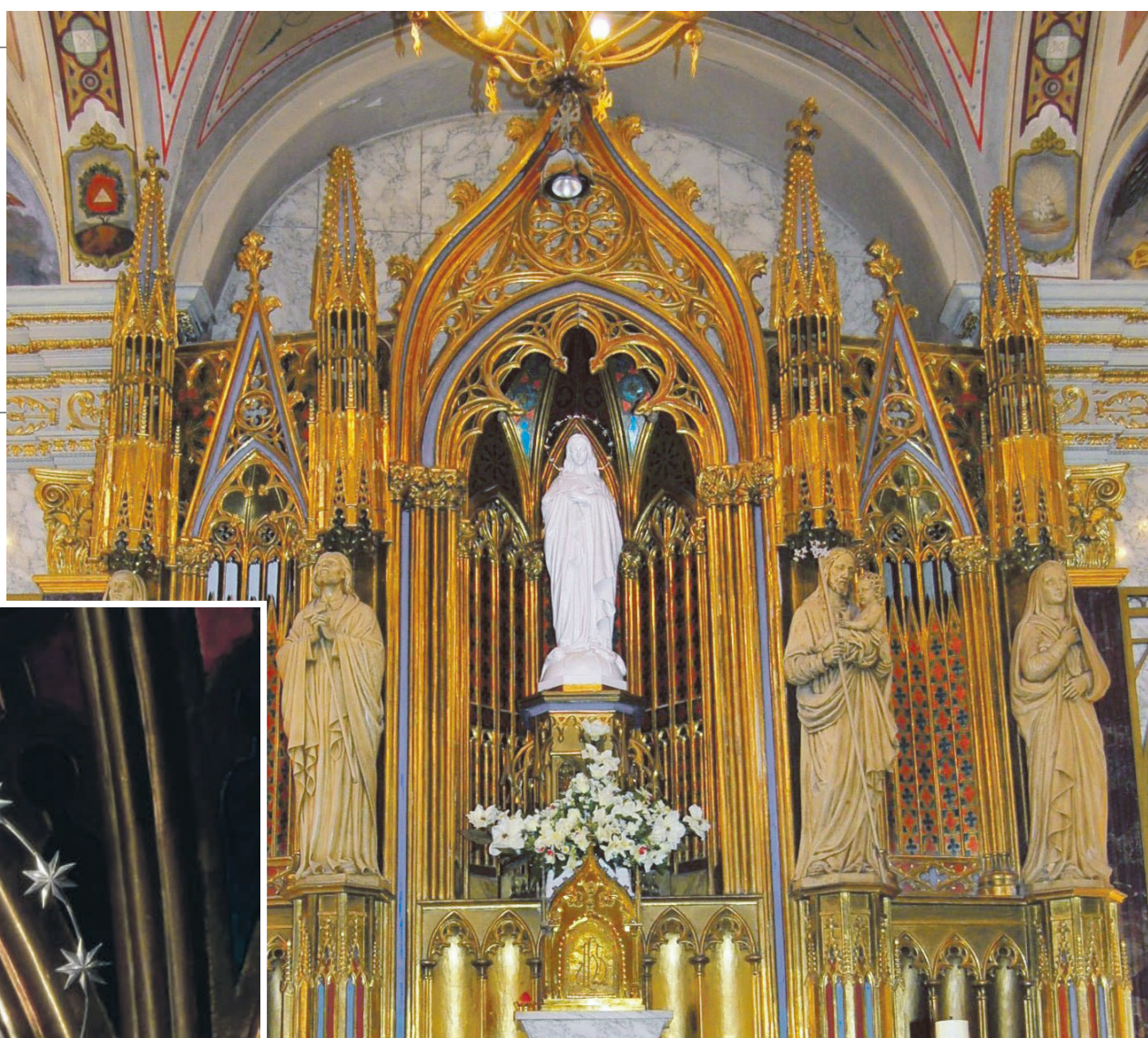
Parròquia de Santa Maria de Gardeny - Tel: 610 809 213
Mn. Gerard Soler Quintillà - a/e: gerardos@telefonica.net
Concepte: Retaule Acadèmia
Compte Bancari: ES79 2100 3600 37 2100434986

Verge Blanca de Lleida

central de l'oratori de la Verge Blanca de l'Acadèmia va ser construït el 1941 per Ramon Borràs com a rèplica de l'original, que era de l'artista lleidatà Hermenegild Jou (1870), i el 1952 va ser daurat pel decorador Luciano Oliiva. És d'estil neogòtic i consta de dos cossos coronats d'elegant cresteria. El primer porta incorporat el sagrari, i el segon està format per una rica fornícula central que acull la imatge de la patrona.

Actualment el retaule es troba en mal estat, ja que va ser l'únic element que no es va restaurar a la darrera reforma de l'edifici (2003-2006). Mn. Gerard Soler, capellà de l'oratori de la Verge Blanca, ha tingut la iniciativa de promoure la restauració del retaule amb participació social per sufragar

Retaule de l'oratori de la Verge Blanca de l'Acadèmia. És obra de Ramon Borràs (1941), rèplica de l'original (Hermenegild Jou, 1870).

La Verge Blanca de l'Acadèmia amb el cor de plata. Feta al taller l'Artística de Barcelona, obsequi de la Paeria (1949) després de la proclamació de la Verge Blanca de l'Acadèmia com a patrona de Lleida (1946). És una rèplica de l'original (Màxim Sala, 1871).

l'obra. El seu avalador, l'empresari Josep Tarragona i Masana, ha fet pública una carta justificant la necessitat de la restauració i demanant aportacions econòmiques per afrontar-la. El cost de les obres serà de 30.000 euros. L'obra ha estat encarregada al CAEM (Centre d'Art d'Època Moderna) de la Universitat de Lleida. Es durà a terme entre els mesos d'agost i setembre. Enguany se celebra el 70è aniversari de la proclamació de la Verge Blanca patrona de la ciutat. També és el 150è aniversari del cor de plata, que és l'origen de la imatge venerada. Una bona ocasió per restaurar el retaule per subscripció popular.

La restauració del retaule la inaugurarà el proper dia 1 d'octubre Mons. Salvador Giménez, bisbe de Lleida, a l'oratori. Hi seran especialment convidats a la cerimònia totes les persones i entitats que hauran contribuït a fer possible aquesta obra tan

necessària. Mn. Gerard Soler lliurarà un certificat acreditant que el nom de cada benefactor figura, també, al cor de plata de la Mare de Déu. Aquesta celebració tindrà lloc el darrer dia del tridu que precedeix i prepara per a la festa patronal de la Verge Blanca de l'Acadèmia. Aquesta festa, que enguany commemora el 70è aniversari de la proclamació de la Verge Blanca de l'Acadèmia com a patrona de Lleida, se celebrarà l'endemà, 2 d'octubre a la catedral. Una efemèride que l'Ajuntament de Lleida i l'Acadèmia Mariana lògicament volen festejar a cor amb la ciutat.

Ben segur que la ciutat de Lleida i la seva gent no deixarem passar per alt aquesta efemèride i obrirem de bat a bat el nostre cor a Maria Immaculada, que a Lleida coneixem, venerem i estimem amb el dolç nom, exclusiu i entranyable, de la Verge Blanca de l'Acadèmia.

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de SLABBINCK

veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

Crítica literària

Seny, justícia i solidaritat

Dirigit per Josep Amat i coordinat per Josep Maria Esquirol, aquest és un treball en què hi ha col·laborat un centenar d'especialistes en els diferents àmbits tractats. Tots ells voldrien que aquest document fos un contribució modesta però franca per articular el seny i el sentit comú amb la justícia i la solidaritat, que són les que tracen l'horitzó més alt a què ha de tendir tota comunitat humana. L'ètica pública ha de tenir molt especialment en compte l'enorme importància que ha adquirit la ciència i la tecnologia, amb les conseqüències i configuracions socials que se'n deriven i que afecten la major part dels àmbits de la vida. Algunes de les consideracions que s'hi fan són perfectament universalitzables, però d'altres tenen molt en compte la singularitat del país i la societat catalana.

A la introducció es remarca que «els grans conceptes principi que entenem que han de guiar l'ètica pública són els de *responsabilitat, respecte i justícia*».

JOSEP AMAT (dir.) i JOSEP M. ESQUIROL (coord.)

Per una ètica pública a Catalunya

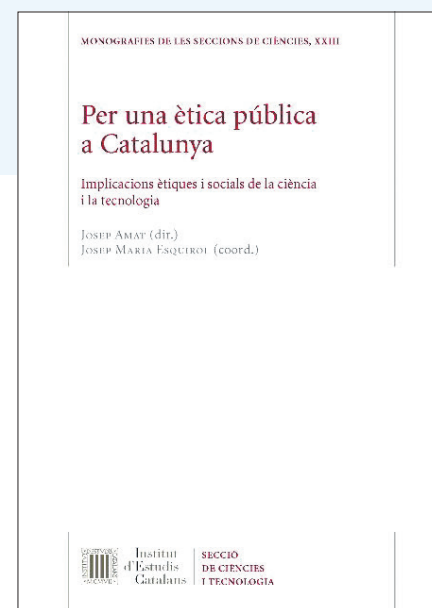
Implicacions ètiques i socials de la ciència i la tecnologia
Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències i Tecnologia,
2016, 116 pàg.

El document aplica l'ètica pública a camps tan diversos com territori i urbanisme, economia, atenció mèdica i salut, educació i escola, energia i recursos, ciència, espai públic de comunicació i política.

Només com a dos breus exemples, citaré el que en l'espai de comunicació es diu sobre propietat intel·lectual: «És obvi que la xarxa facilita extraordinàriament l'acció de compartir, la qual sol ser bona i enriquidora de la comunitat. Ara bé, el problema i alhora el repte és que això no malmeti el dret a la propietat intel·lectual.» Pel que fa a l'educació, tracta sobre el seu dret universal i la igualtat d'oportunitats, l'escola com

a servei públic, la necessitat que la política no distorsioni l'educació, les funcions fonamentals de l'escola on l'essencial es juga en la relació entre mestres i alumnes; també tracta de la lluita contra el fracàs escolar per afrontar la vida amb dignitat; a l'hora d'educar, donar temps, perquè és senyal de respecte, de generositat i de saviesa; dels currículums que estan plens a vessar, hi ha massa assignatures, i massa temes, i massa de tot; de no arraconar tan fàcilment les coses que tan bons resultats han donat o de com buscar de nou la millor manera de compaginar les «dues cultures»: la científicotècnica i la humanista. En fi, un treball

Josep M. Boixareu Vilaplana
Dr. Enginyer industrial

condensat i d'una enorme densitat que hauria de fer reflexionar tothom, polítics inclosos.

Crítica teatral

Shakespeare a la coctelera del Maldà

«SHAKING SHAKESPEARE»

DRAMATÚRGIA: Anna Soler Horta.

INTÈRPRETS: Maria Cirici, Josep Fadó, Paul Perera, Juan Bertrand, Jordi Forcadell, Gener Salicrú, Adrià Sivilla, Núria Cuyàs, Laura Pau, Lluna Pindado.

DIRECCIÓ: Moisès Maicas.
El Maldà, Barcelona.
Fins al 2 de setembre.

Un còctel és una barreja d'alcohols i de suc de fruites que proporcionen una beguda de gust agradable. El còctel que se serveix a la sala El Maldà, en una tercera reposició de temporada, es diu *Shaking Shakespeare*, és a dir, en versió casolana, *Sacsejant Shakespeare* o, per als amics de confiança que acudeixen al petit teatre del barri gòtic damunt de les galeries Maldà, *Sacsejant el Gran Willy*.

Aquest còctel l'han sacsejat darrere de la barra teatral dos grups musicals, un tenor, una directora musical i un director escènic. El Maresme de Mataró de fons. Alguns d'ells, fa dos anys, al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) i dins del Grec 2014, ja van fer pessigolles a William

Els integrants dels dos grups musicals de l'espectacle «Shaking Shakespeare», The Hanfris Quartet i The Sing Song Sisters.

© Maldà

Shakespeare, àlies el Gran Willy, amb un espectacle juvenil i postadolescent, *Shakespeare on the beat*, basat en el *Somni d'una nit d'estiu*. I ara hi tornen, però en una versió més variada que es mou entre el teatre de petit format, el concert de cambra i el cabaret en versió *light*.

I com se sacseja tot això sense que ningú no en surti pitof? Doncs, amb una dramatúrgia que beu de les fonts de la paraula del mateix

William Shakespeare i posant-lo a ell mateix en escena com a mestre de cerimònies, mentre es debat entre el text i la música i allò que li inspiren els altres personatges, encapçalats pel tenor mataroní Josep Fadó, i amb intervencions o bé de cadascun dels dos grups (The Hanfris Quartet, ells, i The Sing Song Sisters, elles) o dels dos plegats, acompanyats al piano per Paul Perera, que interpreten el repertori musical que William

Shakespeare ha propiciat al llarg dels temps, des dels madrigals i les peces més clàssiques fins als musicals de Broadway.

Un tast shakerià en només una hora i quart, doncs, sempre en V.O. pel que fa a les lletres, amb òpera, cant, moviment, ball, una atrevida acrobàcia en exclusiva i una mirada fresca als musicals americans, amanit amb uns canvis de vestuari que, des de la senzillesa i el bon gust fins a l'opció més *vintage* de mitjan segle passat, acolorixen un espectacle molt apamat per la direcció de Moisès Maicas, que constata la qualitat vocal del tenor Josep Fadó, a partir d'una concepció escènica d'ell mateix juntament amb Sheila Garcia i Moisès Maicas, i amb una dramatúrgia d'Anna Soler Horta.

L'espectacle continua mostrant els diamants en brut que s'amaguen, en aquest racó del Pi de Barcelona, darrere de joves actrius i cantants com Núria Cuyàs, Laura Pau i Lluna Pindado (les tres integrants del conjunt The Sing Song Sisters) i també dels xicotets del grup The Hanfris Quartet, que han voltat per La Seca i la Meca amb el seu repertori i que aquí salpebren les actuacions d'aquest còctel shakerià amb molta ironia, un cert aire perplex i, això sí, rendint-se sempre a les seduccions picaresques dels personatges femenins.

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
andreusotorra@gmail.com

Des del carrer

Gabriel Julià, president de la Comissió Diocesana de Patrimoni de Menorca

«El turisme ens estimula a millorar el patrimoni»

Miquel Àngel Limón Pons

Gabriel Julià i Seguí (1933) és un dels més reeixits intel·lectuals de l'illa de Menorca que ha esmerçat molts i bons esforços d'investigació en el camp de la història de les arts plàstiques. Una de les seves particulars especialitats és el patrimoni religiós de Menorca. Ell, a més d'estudiar-lo, hi aporta fins i tot accions de protecció i de restauració. Personalment vinculat a l'Església catòlica, és el president de la Comissió Diocesana de Patrimoni i director del Museu Diocesà.

Judicau que la diòcesi de Menorca és posseïdora d'un patrimoni artístic i monumental amb prou riquesa?

No, no podem considerar-la rica. Més aviat som una diòcesi petita, amb recursos, històricament, també petits que va haver de travessar dos segles que l'han minvada encara més: un segle XIX afectat per les desamortitzacions; i un segle XX que va patir el vandalisme de la destrucció gairebé completa dels seus béns materials, en particular dels artístics i dels ornamentals. Em sembla un patrimoni estimable que reuneix una diversitat important: arxivístic, documental i bibliogràfic, monumental i arquitectònic, musical, pictòric, escultòric i d'altres modalitats.

Quins són els béns patrimonials remarcables des d'una perspectiva artística?

No cal dir que el grup més estimable és l'arquitectònic, amb tot el seguit de temples, ermites, esglésies i béns immobles. També són d'un gran valor els béns documentals, amb un fantàstic i ric gruix de registres parroquials i sacramentals: un abundant conjunt de naturalesa arxivística que, tot i les pèrdues històriques, constitueixen un grup molt abundant, d'importància extraordinària. Tenim poca cosa en relació amb determinades arts menors, com ara orfebreria, argenteria o elements del camp tèxtil, dels brodats, etc. A la vegada, però,

aquests són béns sobre els quals cal una advertència: no poden ser considerats béns «nostres», perquè ens vénen de l'exterior. A l'illa no hi ha tradició d'artesans les obres dels quals hom pugui veure com a elements patrimonials menorquins en un sentit d'arts genuïnes. Finalment, disposam també d'un altre grup valuós: el musical, així pel que fa a tradició compositora, com d'acumulació d'instruments d'evident valor històric. Els més significatius són els orgues parroquials, entre els quals hi ha el de Santa Maria de Maó (1810) o el barroc de Josep Casas i Soler, a l'antiga església d'agustins del Socors.

Disposa la diòcesi de circuits de visita del seu patrimoni?

Hem anat confegeint una mena de mapa. Un dels pols el formen el conjunt de la catedral i l'església i el claustre de Sant Agustí. Aquest centre neuràlgic radica a Ciutadella, on s'ha format un grup humà de bons professionals que l'atenen. A l'altra banda de l'illa, a Maó, hi ha el nucli de la parròquia històricament matriu de la ciutat, Santa Maria, que abraça també les dependències de la rectoria. En tercer lloc, tenim el nucli del santuari de la Mare de Déu de Toro, per bé que roman a l'espera de dissenyar-hi una veritable potenciació dels seus diversos valors, i fins i

tot una restauració arquitectònica del conjunt. Idò, sobre la base d'aquests tres pols essencials, la diòcesi ha sabut desenvolupar nuclis satèl·lits, com ara Sant Francesc de Maó o Santa Eulàlia d'Alaior. Com a oferta turística, treballam sis mesos; i hi registram afluències de públic en constant creixement. Sols la catedral ha rebut devers 600 visites diàries el passat mes de juny. I el conjunt del pol de Ciutadella se situa ben bé en les 12.000.

Les institucions civils s'hi impliquen?

En el nostre cas, la participació de les autoritats polítiques, locals, autonòmiques i nacionals, ha resultat determinant. Les restauracions del patrimoni arquitectònic s'han pogut dur a terme per les constants ajudes que han aportat totes elles, i sense les quals les finances diocesanes no hi podrien haver arribat mai. Però també és ben cert que, en els darrers cinc anys, la frenada d'inversió pública ha estat radical. Nosaltres, mantenim operativa la nostra pertinença a una comissió mixta entre el Consell Insular de Menorca i l'Església, a través de la qual anam aprovant ajudes finances per al patrimoni.

Avui hi irromp el turisme, com a motor i com a incentiu que afavoreix una bona gestió del patrimoni...

Sí, sí, el turisme és un gran motor, un incentiu explícit que ens estimula a millorar el patrimoni i a reivindicar-lo.

Avui, al patrimoni, sols li queda una funció turística?

No, de cap manera. No podem caure en una visió no profunda, o de mera flor de pell de la qüestió. Són també Església els equips de voluntariat que fan feines de servei molt positives de caràcter humà i de caràcter espiritual. L'Església es manté ferma en la propagació de la fe, en l'administració dels sacraments i tot renovant cada dia el significat de l'Eucaristia com a síntesi de Déu. Les funcions vives i essencials encara hi són, al voltant de les quals tot gira, inclòs el patrimoni material.

Rauxa

Jueus i cristians (I)

Eduard Brufau

Les darreres dècades ha tingut lloc un diàleg entre representants del judaisme i del cristianisme com no s'havia donat mai abans. Aquest acostament ha estat possible gràcies a una obertura de cor i a una entesa per part de tothom que es fonamenta en la creença comuna en el Déu creador: el Déu d'Abraham, d'Isaac i de Jacob. Jueus i cristians ens podem considerar sortosos de compartir aquest tresor comú que ens ha estat revelat.

Per tal que aquest acostament tingui sentit, el diàleg no es pot quedar estancat en qüestions culturals, històriques i morals—terrenys en què el consens és relativament fàcil d'assolir—, sinó que s'hauria d'endinsar de ple en

la teologia i l'espiritualitat. En aquests àmbits afloraran diferències essencials sobre la visió que jueus i cristians tenim sobre Déu, la Revelació, l'elecció del poble d'Israel, la pregària, el valor de la Paraula de Déu o la identitat de Jesucrist. No és cap desgràcia que sobre aquests punts—d'una forma especial en el darrer— les discrepàncies arribin a ser insalvables. En aquest diàleg l'objectiu no és buscar l'acord sigui com sigui—cosa que seria absurda—, sinó reconèixer, precisament, les diferències essencials entre judaisme i cristianisme. El coneixement de l'altre, amb totes les diferències que hi puguem descobrir, ens durà a conèixer-nos millor a nosaltres mateixos.